

Fusion i Sjundeå mot kyrkolagen

Sidan 5

Niklas Lindvik faller för nya tolkningar

Sidan 13

TORSDAG 11 DECEMBER. NR 50/2014

Hemma

Sidan 20

► **DENNA VECKA:** BILAGA TILL HELSINGFORS FÖRSAMLINGAR

Hon gör det gärna för sin församling

Sidan 8

Leastadianer översatte bok om övergrepp

Sidan 12

Muluken Cederborg: det kräver mod att våga tro

Sidan 2

Läger för barn och unga knyter vänskapsband mellan judar och araber

Sidan 4

Åländska stenkyrkor lär oss mer om medeltiden

Sidan 11

Fyra svar på gåtan om Judas

Sidan 7

Julmusik från Åland och Ekenäs

Sidan 12

LEDARE MAY WIKSTRÖM

För alla som vill församlingen väl

KP REDAN PÅ ÅTTIOTALET gjorde kyrkli- ga grupper i olika uppsättningar studieresor till Storbritannien för att snusa på framtiden. Där fanns en folkkkyrka som hade rasat i medlemstal, där stängdes kyr- kor och där spirade lekmannaandan på ett sätt som de finländska kyrkpatrullerna redan då in- såg kanske är framtiden också här.

Sedan hände det inte så mycket på ett par de- cennier. Den kyrkohandboksförnyelse som gör- des för att fira millennieskiftet blev, fastän det inte var avsikten, mer ceremoniellt betonad och kom inte in på någon grundlig diskussion om lek- männens ställning.

”Lekmän” är förövrigt ett begrepp som många numera helst undviker. Det är både genusmarke- rat och lite grumligt i förståelsen. ”Leka vad då?”

Men termen ”frivilligarbetare” sitter inte hel- ler bra. Frivillig, i motsats till dem på lönelistor- na som utför sitt arbete – motvilligt? Ovilligt?

DET SOM verkligen inte fungerar är visan ”nu när ekonomin blir sämre blir de frivilligas insatser allt viktigare”. Det budskapet är klumpigt och brutalt och tolkas lätt som att man duger nu, när pengarna är slut.

Men så hårddraget har det aldrig heller varit. Det är skäl att erkänna att också den evangelisk-luth- erska kyrkan bärs och har alltid burits av många som gjort konkreta insatser i form av tid och ar- bete utan lön. Så har skett under de goda åren, och så sker under de dåliga. Den primära drivkraften har aldrig handlat om pengar. I den stora förvir- ring över framtiden som nu råder i kyrkan är det därför viktigt att inte stirra sig alltför blind på själ- va strukturerna. Gräv där du står, lyder en gammal visdom. Det finns möjligheter i det vi redan har.

KLYFTAN MELLAN kyrkans anställda och de som in- te är det har lyfts fram av bland annat teologen Patrik Hagman. Han ser den som en av de största utmaningarna för ett fungerande församlingsliv.

Återigen: det behöver inte nödvändigtvis bli bätt- re av att byta strukturer. Det är klokt att kyrkan har en maktfördelning, också mel- lan församlingsråd och cen- tralförvaltning. En präst som hela tiden vore tvungen att slå vakt om sin popularitet hos församlingsborna är ut- satt för många frestelser. En församling som ensam hål- ler i prästens lönepåse likaså.

Därför är flödet mellan de tre storheterna: de fri- villiga och förtroendevalda, de anställda samt kyr- kans överbyggnad i form av domkapitel och kyr- kostyrelse en styrka. Med paralleller till Montes- quieus lära kan balansen förhindra maktmissbruk. Det handlar om ett flöde mellan positionerna som kanske borde kallas ”kommunikation”. Och det här här det kniper. Vi är dåliga på den kommuni- kationen. En kyrkoherde konstaterade i ett sam- manhang att prästerna skulle behöva lära sig att ta emot de frivilliga rätt. De allvarstygda löftena som kyrkoherdar avger i samband med att de in- stallerats behöver inte betyda att de själva ska göra allt och övervaka allt i minsta detalj. De kan också tolkas som uppdraget att slå vakt om att ge frihet åt alla dem som vill församlingen väl.

”Frivillig, i mot- sats till dem på lönelistorna som utför sitt arbe- te – motvilligt? Ovilligt?”

PROFILEN: MULUKEN CEDERBORG

”Jag önskar mig en församling där man accepterar olikheter.”

Vill ta tillbaka kyrkan

Hon är en vän av traditioner så länge de är möjliga att förnya och uppdatera enligt tiden. Också kyrkan måste förändras och det är medlemmarna som ska göra det.

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

Muluken Cederborg, 36, röstade för för- sta gången i församlingsvalet i höst.

– Det har inte känts angeläget tidiga- re. Nästan ingen av mina vänner rösta- de nu heller, kyrkan är så osynlig för de flesta eller också känns den obekvä.

Hon tänker bland annat på vigselde- batten gällande samkönade par och de åsikter som kristdemokraternas ordfö- rande **Päivi Räsänen** för fram.

– Dem vill åtminstone inte jag stå för. Jag vill liksom inte förknippas med så- dana värderingar alls.

Men vad var det som fick henne att rösta nu då? Svaret är rätt vanligt: sedan hon blev mamma har frågor om livet och den egna dödligheten kommit närmare.

– Min son är döpt, det var helt själv- klart för mig, och min man tyckte det var helt okej trots att han inte hör till kyr- kan. Jag är medlem och tycker att kyr- kan gör många bra saker, som all barn- verksamhet och u-landsarbetet.

Men attityden och människosynen i hennes egen församling har hon svårt med, det fanns ingen kandidat i valet som tilltalade henne.

– Jag önskar mig en församling där man accepterar olikheter, där man öp- pet visar att man kan samarbeta med alla. Det betyder ju också att jag som mer liberal måste kunna samarbeta med den som har en mer konservativ syn. Vi kanske aldrig blir helt överens men vi borde kunna ha förståelse för varandra.

I samband med valet kom hon att kommentera saken på Facebook, vil- ket ledde henne in i en debatt om vad kyrkan och församlingsvalet egentli- gen borde handla om.

– Vigslar av samkönade par och kvinnopräster kanske inte rör försam- lingsrådet direkt men det är frågor folk är intresserade av och det här måste kyrkan ta ställning till. Om mediebil- den av kyrkan är onödigt negativ el- ler direkt felaktig så måste man fun- dera över vad som föranlett den ske-

va bilden och försöka bryta spiralen.

Att skriva ut sig för att man inte håller med om allt tycker hon är fegt.

– Nej, vi måste påverka och föränd- ra, våga ta tillbaka kyrkan. Församling- en borde vara en angelägen sak, en var- dagsnära gemenskap.

Primitivt beteende

Till vardags jobbar Muluken Ceder- borg med integrationsfrågor vid Luck- an. Konkret hjälper hon människor att hitta jobb, att hitta bostad, att få FPA- kort och så vidare.

– Från södra delarna av Europa kom- mer det många nu, de säger att de inte längre tror på systemet där. Det kom- mer hela familjer som lämnat allt för en bättre tillvaro i Finland. Det kommer båtflyktingar över Medelhavet, männ- iskor flyr undan krig. Någon kommer för att den hittat kärleken i Finland.

Hon tycker att vi lever i en trygg bubbla och att vi ofta betar oss illa mot dem som kommer utifrån. Ibland är det frågan om omedvetna signaler men också primitivt, exkluderande be- teende förekommer.

– Som att ingen ens smakade på det bröd som en iransk man bakat för att glädja sina kolleger på den nya arbets- platsen.

I Svenskfinland har vi däremot en unik resurs i föreningslivet som kun- de användas ännu mer för att integre- ra människor.

– Föreningarna behöver medlemmar och ett gemensamt intresse ger både nätverk och språk. Jag minns alltid en invandrarkille som hittade ett folkdan- slag i Finland. Han älskade det! Och de älskade honom.

Själv kommer Cederborg från Etio- pien, hon adopterades till Finland som sexåring och har växt upp i Korsholm.

– Jag kunde flera finska psalmer och böner när jag kom till Finland eftersom barnhemmet jag bott på i två år upp-

rätthölls av kyrkan. Jag minns att jag undrade varför vi inte bad bordsbön hemma i Korsholm.

Senare under barndomen kände hon en viss avundsjuka mot kompisarna som fick gå i församlingens klubb.

– De skapade och sjöng fina sånger, jag friidrottade. Å andra sidan har jag fått en del kristna traditioner med mig hemifrån även om vårt hem inte var ett uttalat kristen hem. Till exempel hör det absolut till att sköta om familjens grav.

Hon önskar att kyrkan var med var- dagsnära i hennes liv, att hon fick hö- ra mer konkret om arbetet.

– Som i valet till exempel. Kampan- jen var stor och synlig men vad säger en slogan som ”Tro på det goda”? Det måste bli tydligare! Kyrkan har familje- rådgivning – vill medlemmarna ha kvar det? Kyrkan har barnverksamhet – vill medlemmarna ha kvar det? Allt kostar och den som i fortsättningen vill ta del av arbetet måste betala, det vill säga hö- ra till kyrkan och betala skatt. Men jag tror inte att alla förstår hur mycket fint som görs i kyrkan, så marknadsför det!

Också kyrkobyggnaderna har hon tänkt på, varför de står tomma så mycket.

– I många länder görs kyrkorna om till privata hem, butiker, klubbar. Vill vi verkligen ha det så här också, eller kunde man tänka sig att kyrkan öpp- nar upp sina byggnader för olika sor- ters verksamhet ännu mer än vad som redan görs? Kunde vi fylla kyrkorna med många olika sorters liv?

Skulle vilja våga

”Först när du tror, då kan du se An- dens arbete.” Det är en mening som Muluken Cederborg tänkt mycket på.

– Det var en krigsskadad kille som sade det till mig. Kriget i Bosnien pågick än- nu, vi var på ungdomskonferens i Tysk- land och kom att samtala mycket om tro.

Hon tror att tryggheten och välstån- det är den största enskilda orsaken till att kyrkan förlorar mark i väst.

– Allt är ju så bra, vad ska jag med en Gud till? Och varför ska jag släppa kontrollen över mitt liv, lägga mitt liv i någon annans händer? Jag kan väl be- stämma själv. De egoistiska tankarna jobbar jag med. Jag behöver mera mod för att våga tro.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör May Wikström tfn 040 153 0313 may.wikstrom@kyrkpressen.fi	Redaktion i Österbotten Norrmalmsgatan 21 A 68600 Jakobstad tfn 040 831 3599	Michaela Rosenback tfn 040 831 6322	Utgivare: Fontana Media Ab
Redaktion i Helsingfors Sandvikskajen 13 00180 Helsingfors tfn (09) 612 615 49/ 040 831 6545	Redaktörer: e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi	Johan Sandberg (Österbotten) tfn 040 831 3599	Bank: Danske Bank IBAN: FI34 8000 13011585 40 BIC: DABAFIHH
	Tomas von Martens tfn 040 831 6836	Sofia Torvalds tfn 040 831 6748	Paradbild: Sofia Torvalds
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi	Christa Mickelsson tfn 040 831 6788	Webbredaktör: webbred@kyrkpressen.fi	Tryck: Botnia Print, Karleby
		Layout: Malin Aho tfn 040 831 6902	

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonssredaktör: Erika Rönngård tfn 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi	Lämna in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi ! För familje- och rad- annonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annon- ser sker senast torsdag veckan före. Radannon- ser bör inlämnas senast kl.12.00 på torsdag	veckan före. För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi	Prenumerationer och adressändringar: tfn 040 831 6614, prenumeration@kyrkpressen.fi . Adressändring sker auto- matiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontak- tar du oss.
Annonsspriser: Färg 2,05 €/spmm Svart-vit 1,65 €/spmm Moms 24% tillkommer		Annonsförsäljning: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi Leif Westerling , tfn 050 329 4444, fax (09) 278 4138 Jonny Åstrand , tfn (06) 347 0608, eller 0500 924 528, fax (06) 347 1018	Prenumerationspriser: Finland & Norden 65 € Utlandet 84 €
Radannonser: 4,50 €/rad inkl. moms.			
Familjeannonser: 1 €/spmm inkl. moms.			

MULUKEN CEDERBORG vill inte lämna kyrkan trots att många åsikter som framförs i kyrkans namn känns obekväma för henne.

MULUKEN CEDERBORG

36 ÅR, FÖDD I ADDIS ABEBA.

GIFT MED RABBE, TILLSAMMANS HAR DE SONEN BENYAM.

JOBBAR MED INTEGRATION PÅ LUCKAN I HELSINGFORS.

MOTTO: BEHANDLA ANDRA SOM DU SJÄLV VILL BLI BEHANDLAD.

Alternativt julfirande i Vasa

ANNORLUNDA JUL. Vasa svenska församling ordnar i år en alternativ jul med julmiddag, julmys och övernattningsmöjlighet på Alskat lägergård. Julafton firas i hemlik miljö med traditioner som finns i många hem; julmiddag, presenter, Kal-le Anka på teve, julgran, julandakt, bastu, julotta med mera. Tillfället är tänkt för dem som känner sig en-

samma på julafton och gärna delar helgen med andra människor. Idén till den alternativa julen kläcktes av diakon **Luisa Tast** efter skämtsamma diskussioner med lägerföreståndare **Peter Back** om att återuppliva gamla tiders julläger. Tanken började gro och slutresultatet blev möjligheten att fira jul på Alskat antingen några timmar el-

ler över natten. Luisa Tast och hennes familj kommer att fira jul på Alskat tillsammans med ungdomsarbetsledare **Sofia Böckelman** och hennes familj. På plats finns också metodistpastor **Leif Göte Björklund**, husmor **Birgitta Sundin** och lägergårdsföreståndare Peter Back. – I fjol slogs jag av att så många av klienterna ha-

de ångest inför ensamheten kring jul, kanske över att man inte har anhöriga att fira med eller genom att man blir påmind om alla trasiga relationer man har till sina anhöriga, säger Luisa Tast. Julfirandet är öppet för alla; ensamstående, äldre, yngre, unga vuxna, studerande, ensamstående föräldrar med barn, ja, alla

som känner nöd och vända inför julafton. Tast har höga förväntningar inför julafton och med erfarenhet från tidigare års konstläger där olika åldersgrupper blandas tror hon att det kommer att bli lyckat. – Jag har redan mötts av många glada ansikten när jag berättat om detta och jag vet att det finns behov. Diakonin ska till sin karaktär

fungera och verka där nöden är störst, så det här är ett sätt att möta de behov som finns, säger Tast. Det går att anmäla om ekonomiskt bidrag via diakoniarbetarna. Anmälan senast 12.12 till pastorskansliet, tfn 06 326 1309. Där får man också mer information. Det finns 20 platser till eftermiddagen och 18 platser till övernattningen.

– Dialog den enda möjliga lösningen

ISRAEL-PALESTINA. Det finns eldsjälar som inte ger upp hoppet om samarbete mellan araber och judar. Organisationen ”A New Way” bygger broar mellan judiska och arabiska skolbarn i Israel.

TEXT OCH FOTO: ELLIOT TURVALL

– Dialog är den enda lösningen, utbrister **Tikva Bracha** upprymt. Bara genom att tala med varandra kan vi nå samförståelse och fred, fortsätter hon.

Hennes organisation, ”A New Way”, arbetar med att par ihop judiska och arabiska (muslimska, kristna, beduinska och drusiska) skolor över hela Israel. Det gäller allt från förskolor till gymnasier. Sedan organisationen grundades, 1998, har tusentals barn och ungdomar deltagit i de olika projekten.

– Vi började i mycket liten skala, säger Bracha, och till en början stötte vi på stora svårigheter och mycket skepsis, både från den judiska sidan och från arabiskt håll. Vi fortsatte dock att arbeta hårt, utan att ge upp, och i dag kan jag verkligen säga att vi har nått resultat.

Varje skola förs samman med en skola från den andra befolkningsgruppen (med barn i samma åldrar) och de gemensamma projekten kretsar kring musik, teater, sport och utflykter – teman som alla barn och ungdomar uppskattar, oavsett bakgrund. Aktiviteterna genomförs i mindre, blandade grupper, där arabiska och hebreiska varvas fritt. Även lärare, rektorer och föräldrar från de båda skolorna samverkar i olika gemensamma

aktiviteter, för att ytterligare öka chanserna för ett lyckat resultat.

– Under ett läsår deltar skoleleverna i sexton träffar med eleverna från den andra skolan, berättar Bracha. Målet är att alla barnen och ungdomarna ska öppna sina hjärtan för den andra befolkningsgruppen och förstå att man inte behöver vara rädd för någon bara för att han eller hon är annorlunda. Tvärtom går det att ha roligt tillsammans och det går att hitta mycket gemensamt, om man bara vill.

Ökar förståelsen

Två ungdomar som deltagit i ett av organisationens projekt är **Shir** från den judiska staden Tel Aviv, och **Gharda** från beduinstaden Hura. De har lärt känna varandra tack vare ”A New Way” och skulle knappast ha träffats om det inte vore för ett av organisationens gemensamma program. De uppskattar arbetet mycket och menar att det ökar förståelsen mellan olika befolkningsgrupper.

– Dessa projekt hjälper oss att förstå en annan del av landet och de får oss att inse att vi alla lever tillsammans i ett och samma land, förklarar Shir.

Gharda fyller i:

– I dag var vi en grupp som grät, skrattade, spela-

MÅLET ÄR att alla barn och ungdomar ska öppna sina hjärtan för den andra befolkningsgruppen.

de och åt tillsammans. Det är första gången jag upplever något sådant. Jag hoppas verkligen att vi kommer att ha fler positiva träffar i framtiden.

Även skolledare från de olika befolkningsgrupperna berömmar organisationens verksamhet.

– Våra elever samarbetar gärna i detta projekt, säger **Nava Peretz**, rektor för den judiska skolan i orten Nahalal. Vi ser en förändring i förståelsen för våra grannar och en äkta och djup vilja att lära känna varandra.

Nael Hatib, rektor för den arabiska Al-Hadiqa-skolan i Nasaret, har samma uppfattning:

– Alla deltagare är nöjda med projektet och ger mycket positiv feedback på aktiviteterna.

Dr Bracha är också hoppfull inför framtiden.

– Vi har fortfarande många utmaningar framför oss, men jag är övertygad om att vi är på rätt väg och förstärker banden mellan judiska och arabiska grupper som lever sida vid sida, avslutar hon optimistiskt.

A NEW WAY

• ”A New Way” grundades 1998 av bland andra Dr Tikva Bracha och har som mål att föra samman judiska och arabiska skolelever i Israel.

• I dagsläget deltar ett sextiotal skolor i organisationens olika projekt, som kretsar kring gemensamma aktiviteter i små grupper.

• Verksamheten genomförs på hebreiska och arabiska parallellt och är inriktad på utflykter, idrott, musik och drama, som hjälper barn och ungdomar från de olika befolkningsgrupperna att mötas och lära känna varandra.

• Mer information om ”A New Way” finns på <http://www.anewway.org.il/>.

BISKOPSMÖTET UTLÅTANDE

Ekonomisk utjämning

Evangelisk-lutherska kyrkans biskopsmöte och behandlade förra veckan ett förslag till ändringar i bestämmelserna om kyrkans lokalstrukturer.

Enligt förslaget är det inte möjligt för en försam-

ling att stanna utanför en samfällighet. Om förslaget godkänns kommer alla församlingar att höra till en kyrklig samfällighet från början av 2019.

I utlåtandet säger biskopsmötet att det kan vara ett orimligt krav speciellt för små samfälligheter att de ska vara eko-

FOTO: AARNE ORMIO/KYRKANS BILDBANK

nomiskt självbärande. För att stöda de ekonomiskt svagaste samfälligheterna behövs ett utjämnings-system som stöder och skapar förutsättningar för verksamheten.

I sitt utlåtande säger biskopsmötet att det att alla församlingar ska höra till en samfällighet kan mo-

tiveras med att det är effektivt och ansvarsfullt ur ekonomisk synvinkel. Det är omöjligt att hitta gemensamma kriterier som motiverar undantag för att en församling inte skulle höra till en samfällighet. Därför ska alla församlingar ingå i samfälligheter, undantaget Tyska för-

samlingen och Rikssvenska Olaus Petri församling som är landsomfattande församlingar.

Samfälligheten ska koncentrera sig på ekonomi, förvaltning, fastighets- och begravningsväsendet och vara expert på personalförvaltning.

Omöjligt slå ihop församlingarna i Sjundeå

SAMMANSLAGNING. Tre veckor efter församlingsvalet har den offentliga diskussionen om att slå ihop den svenska församlingen med den finska tagit fart i Sjundeå.

TEXT: JOHAN SANDBERG

NOTARIE CLAS ABRAHAMSSON säger att rätt till svensk personal garanteras endast i en svensk församling.
FOTO: ARKIV/SARA EKSTRAND

Enligt tidningen Västra Nyland vill hälften av medlemmarna i det nya församlingsrådet slå ihop församlingarna. En fjärdedel vill bevara den svenska församlingen medan resten är osäkra.

Enligt notarie Clas Abrahamsson på domkapitlet finns det ändå inget att diskutera.

– För att skydda språkliga minoriteter finns det i kyrkolagen en paragraf som kräver synnerligen vägnad skäl innan en svenskspråkig församling kan slås ihop med en finskspråkig, säger han till Kyrkpressen.

Den paragrafen har hittills bevarat Tammerfors svenska församling som självständig. När Åboförsamlingarna diskuterat samgång har den svenska av samma orsak lämnats utanför.

Orsaken till att man vill slå ihop församlingarna i Sjundeå är svårigheten att rekrytera personal till den lilla svenska församlingen. Församlingen har varken närvarande kyrkoherde, stadigvarande kantor eller ungdomsledare.

– De som arbetar hos oss måste vara beredda på att utföra mycket fler uppgifter än om de hade arbetat på en större enhet, säger **Mari-na Grotell** till VN.

Grotell återvaldes till församlingsrådet för en ny fyraårsperiod i församlingsvalet. Hon säger att arbetet i rådet försvårats av att en eventuell samgång legat i luften.

– Det är inget som diskuterats officiellt, men frågan spökar i bakgrunden.

Till VN säger hon sig vara beredd att ta initiativ i frågan.

Minna Kaarle-Vikström, nyvald i församlingsrådet, säger till VN att det faktum att så många nya, fem av åtta, valts in i rådet är ett tecken på att Sjundeåborna vill

ha förändring.

Däremot tror inte **Jan-Peter Nygård**, även han medlem av församlingsrådet, att en samgång löser församlingens problem.

– Vi har en liten chans till en egen ekonomi som självständig församling. Risken är att de svenskspråkiga blir åsidosatta i en gemensam satsning, säger han.

Han nämner gemensamma satsningar som ungdomsarbetet och diakoni som den finska församlingen fått större nytta av.

Den finska församlingens kyrkoherde **Ismo Turunen** tycker inte heller att en samgång löser den svenska församlingens problem.

– Det är strukturen man borde se över, säger han. Församlingens storlek är ett problem. Den kunde kanske samarbeta med Ingå och Lojo för att bli en större enhet.

Turunen tycker också det är märkligt att den här diskussionen kommer igång först efter valet.

Diskussionen i Sjundeå överraskar **Clas Abrahamsson** på domkapitlet.

– Den har inte nått oss i Borgå, säger han.

Han tror inte att en sammanslagning skulle vara lösningen på anställningsproblemen. Ibland är det lättare att få anställda, ibland är det svårare.

– Det är skillnad på att ha en självständig svensk församling och att vara minoritet i en finskspråkig församling. Det första alternativet garanterar att man har rätt till svenskspråkig personal, säger Abrahamsson.

AVSLÖJANDET ATT Svenska kyrkan köpt tystnad har satt fokus på hur kyrkan hanterar konflikter. FOTO: LINUS MALM

Svenska kyrkan köper tystnad

SVERIGE. De senaste fem åren har Svenska kyrkan köpt tystnad för 115 miljoner kronor, cirka 13 miljoner euro, av sina före detta anställda.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Det handlar om personal som mobbats, larmat om missförhållanden och som kritiserat ledningen, skriver Dagens Nyheter som har granskat Svenska kyrkan.

– Det är storasummor som tas från församlingarnas sociala arbete. Det är ett oansvarigt sätt att hantera församlingens pengar, säger biskop emeritus Lennart Koskinen i DN.

Flera anställda som tidningen talat med vittnar om att kyrkan satt det i system att köpa ut personal som uppfattas som obekväm.

– De allra flesta utköpen sker på grund av konflikter. Det är ofta väldigt tragiska händelser där arbetsgivaren inte har tagit sitt ansvar. Avgångsvederlaget är

en form av skadestånd som man får som plåster på såren för att man inte ska gå till Arbetsdomstolen, säger **Vibeke Hammarström**, kanslichef på Kyrkans akademikerförbund till DN.

I ett öppet brev till ärkebiskop **Antje Jackelén** kritiserar förbundet ärkebiskopen för att hon fokuserar på hur avgångsvederlagen är utformade i stället för att se till orsaken bakom missförhållandena i arbetsmiljön.

”Det är viktigt att angripa orsakerna, inte bara symptomen. Ett utköp är symptom på att något inte har fungerat men felet kan inte enbart hänföras till den person som blir utköpt”, skriver Hammarström.

Olika slag av situationer
Anna von Malmborg, samordnare för arbetsmiljöfrågor på Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation poängterar att långt ifrån alla utköp har sin grund i konflikter och samarbets svårigheter.

– Ibland hamnar man i situationer som av olika skäl leder till avgångsvederlag.

Hon nämner en lång tids sjukdom där personen inte längre kan utföra sina arbetsuppgifter som exempel.

– Då kan ett avgångsvederlag vara ett ansvarstagande, säger hon.

Förtroendet sänkades
Mattias Fjellander, präst som köptes ut från Gnosjö församling 2012 nämner ämbetsfrågan som en av anledningarna till att vissa tvingas sluta sin tjänst. Samkonade äktenskap är nästa stötesten, menar han.

Fjellander som också uttalar sig i tidningen Dagen fick efter att hans fall tagits upp i Arbetsdomstolen skadestånd och avgångsvederlag.

– Det handlade mycket om ett arbetslag som inte fungerade, än kallades det samarbets svårigheter, än hade de inte förtroende för mig. Facket tyckte att man kunde satsa på att bygga upp ett förtroende, men de ha-

de redan bestämt sig, säger Fjellander.

Han anser att församlingen kunde ha använt pengarna på ett bättre sätt.

– De lade alldeles för mycket pengar på att jag och andra anställda skulle låta bli att arbeta för dem. Det bekymrar mig, säger han.

Då kyrkan skildes från staten vid millennieskiftet fick de lokala kyrkoråden allt ansvar för anställningarna. Sedan dess har kyrkan köpt ut personal som man av olika anledningar vill göra sig av med. I dag har Svenska kyrkan cirka 23 000 anställda, 30 000 förtroendevalda och 700 arbetsgivare.

Enligt beteendevetaren **Lars-Erik Warg** fungerar arbetsmiljön bättre inom de församlingar som ser sig själva som vanliga arbetsplatser. De som i stället präglas av en snällhetskultur har svårare att hantera konflikter.

– Man ska inte ha förbön som främsta instrument för att lösa konflikter, säger han.

Kristna barnböcker, andaktsböcker, livsberättelser, sång, psalm & bibel

BOKHANDEL FÖR EN DAG!

12 december kl. 10–18
på Sandvikskajen 13,
vån. 1, Helsingfors

Passa på att skaffa värdefulla julklappar nu!
Kom och träffa oss på Fontana Media,
Församlingsförbundet och Kyrkpressen.
Kalles dadelkaka och glögg. **Överraskningsprogram kl. 10.00.**
Välkommen!

Fridfull jul och ett välsignat Nytt År!

Touring Partner

Tel. 0500-162 120

PARTOURS

Pargas
044 052 4911, 044 552 7427

**Stenhuggeri
Levander**

tel. 09-387 6284

**Taxi
Kurt Öhman Oy**

Tfn. 0400-506929

KONTAKTOR Oy AB

Tel. 06-317 7900

Nagu Apotek
Nauvon Apteekki
(02)465 1414
Korpo Apotek
Korppoon Apteekki
(02)463 1366

**ORAVAIS
TEATER**

www.oravaisteater.fi

**Klockor-Smycken
Nygårds
UR-GULD
Tel. 224 2022
Matsilver-Presenter**

**G.NYMAN
BYGGTJÄNST**

KÄLLBY TEL. 06-766 7922
www.gnymanbygggtjanst.fi

brasserie

www.brasserie.fi

Fiskaffär Snickars Ab

Tel. 050-527 2306

Nynäs Golv Ab

pan-rama
LUNCHRESTAURANT - LÖNNARAVINTOLA

www.panoramavasa.fi

**Jeppo Kraft
Andelslag**

Tel. 06-788 8700, fax 06-788 8749

Werthmanns Begravningsbyråer
Ab Werthmann Oy
www.werthmanns.com

**CJ-Center Kb
Jonny's
Försäljningstjänst**

www.cjcenter.fi

**MASKINSERVICE • KONEHUOLTO
MARANDER**

www.marander.fi

Inremissionshemmet

06-7282010

VVS & EL
ENERGIINGENJÖRERNA
STAGNÄS & NYLUND
LVI & SÄHKÖ
ENERGININSINÖÖRIT

(06)345 1270

**Malax Blomstercenter-
Begravningsbyrå AB**

mbb@pp.malax.fi
www.malaxbegravningsbyra.fi

Korsholms Kommun

www.korsholm.fi

SPF

www.spfpension.fi

M BRÖMAN

Kungsg. 8, Ekenäs 019-246 2949
Köpmansg. 4, Karis 019-230 161

LOCUS

www.locus.fi

Karleby Stad

Tel. 06-828 9111
www.karleby.fi

**ENEBERGS
BEGRAVNINGSBYRÅ**

Tel. 018-19028
www.enebergs.ax

BACKMANS OPTIK

Tel. 018-19 226

**BOX BED & BREAKFAST
Handelsmans Cafe**
www.uuwanas.fi SIBBO

Begravningsbyråer
NYMAN & Co Ab
www.hautausnyman.fi

Nykarleby stad
Småstad som blivit

En låga för fred bland människor

FREDSLJUSET. Ett ljus, tänt med lågan från Födelsekyrkan i Betlehem, sprids med hjälp av scouter genom hela Europa. I år når Fredsljuset också Finland.

TEXT: **MARCUS LASSUS**

I Födelsekyrkan i Betlehem finns ett ljus vars låga brunnit sedan kyrkan stod färdig, det vill säga i ungefär 1 500 år. Sedan 1986 är det en tradition att till julen sprida Betlehemsljuset över hela Europa, "med bön om fred". Ljus tänds med ljus tända med den eviga lågan från Betlehem. Lågan förblir obruten.

Distributionen sköts av scouter och gillescouter, ända sedan det första ljuset tändes i Betlehem. Lågan förgrenas längre och längre varje år, ända in till privata hushåll.

Lågan spreds år 2007 till bland annat USA, Sverige och Ukraina. I fredags, den 5 december, nådde Fredsljuset Finland för andra gången och kom till Åbo med båten Seawind. **Peter Arnkil** från St.Nicholaus gillescouter såg till att lågan hittade till Ingå, varifrån den sprids vidare.

– Jag hämtade tillsammans med en annan gillescout lågan från Åbo, och vi körde den till Ingå. Några gillescouter sprider sedan lågan vidare till Esbo, Tammerfors och Kervo. Därifrån delas lågan sedan ytterligare till bland annat Lahtis och Kyyjärvi, säger han.

Fredsljuset används på olika sätt på olika håll i världen, och delas ofta ut till alla som vill ha lågan hem till sig.

– Den tredje advent då St.Nicholaus gillescouter är kyrkvårdar i Ingå kyrka tänds alla ljus i kyrkan med Fredsljusets låga. De som vill ha med sig lågan hem tar med sig en egen lykta och ett ljus till högmässan. Det är

PETER ARNKIL och Beni Kauppinen med Fredsljuset utanför scouthuset i Åbo. FOTO: PRIVAT

en väldigt fin sak, och människor som hämtar lågan brukar verkligen uppskatta det, säger Arnkil.

Kärlek och tolerans

Fredsljuset är ändå inte en religiös symbol: det kan ges till vem som helst, oberoende av religion eller politisk inriktning. Det finns många paralleller mellan Fredsljusets budskap och såväl den allmänna som den kristna moralen. Det är ett ljus för hopp om att kärlek, tolerans och oegennyttia ska tränga bort hat, egoism och fördomar. Ett ljus för fred bland människorna. Peter Arnkil håller med:

– Jag tycker att Fredsljuset är en jättebra idé. Det sprider

värme, gemenskap och frid bland människorna.

Jesus sa själv: "Saliga är de som skapar fred." I årets Fredsljubudskap har **Kjell Magne Bondevik** från Oslo-centret för fred och mänskliga rättigheter beskrivit Jesus uttalande som en stor inspiration för fredsarbete både i närmiljön och ute i världen. Fredsljuset ska vara en symbol för den inre låga för fred och rättvisa som alla ska hålla brinnande.

När släcks då Fredsljuset? Tiden och traditionen varierar från land till land: i Österrike, destinationen för den första lågan, förekommer det ställen där man håller lågan vid liv tills nästa års Fredsljus anländer. Också i Tysk-

land finns samma tradition.

Många brukar hålla lågan brinnande över trettondagshelgen, men enligt S:t Georgs scoutgille i Sverige är huvudsaken att lågan hålls brinnande i hjärtat.

Det har ibland uppfattats som konstigt att man sprider ett ljus med bön om fred från Betlehem, som i dag är ett av världens farligaste och oroligaste områden. På det svarar Fredsljusets bärare att om man håller oroligheterna i Betlehem och i andra delar av världen i tankarna blir man desto mer påmind om Fredsljusets budskap: fred.

Skribenten har varit praoelev på Kyrkpressen.

VÅGA FRÅGA

Flera uppfattningar

BO-GÖRAN ÅSTRAND är kyrkoherde och svarar på läsarfrågor om tro och kyrka.

Judas roll i frälsningshistorien är intressant. Utan honom skulle vi inte ha en korsfästelse och uppståndelse. Hur ska vi egentligen se på Judas och hans förräderi? Har både goda och onda sin roll att spela i den stora berättelsen?

UPPENBARLIGEN SPELADE Judas en stor roll i frälsningshistorien. Det var ju han som stod för några av de avgörande handlingarna som ledde fram till korsfästelsen. Många har, precis som frågeställaren, undrat varför Judas hamnade i den situationen.

NÅGOT ENTYDIGT svar finns inte på den frågan. I Nya testamentet sägs inte mycket om det här. Det måste ha varit mycket pinsamt och smärtsamt för de första kristna att förräderiet hade ägt rum i den innersta kretsen kring Jesus. Alla lärjungar hade blivit kallade och utsedda av Jesus. Och ändå gick det så här. I Matteusevangeliet 14:10 omnämns Judas som "just en av de tolv". Uttrycket andas indignation och bestörtning. Samtidigt anknuter det till Psaltaren 41:10 där det sägs att förrädaren var en trogen vän.

I URKYRKAN reflekterade man över vad det här kunde betyda. De teologiska forskarna hittar åtminstone fyra olika uppfattningar om Judas förräderi bland de första kristna.

Några tänkte sig att Judas var besatt av penningbegär och att det var girigheten som drev honom. Andra ansåg att en avgörande orsak var Judas besvikelse över att Jesus inte blev den Messias han tänkt sig, det vill säga en stark politisk ledare för sin samtid.

DET FANNS också de som tidigt framhöll att förräderiet måste ha ett samband med uppfyllandet av profetiorna i Gamla testamentet och därmed en del av Guds frälsningsplan. Dessa stödde sig på bland annat Mark 14:18 och Joh 13:18 där Jesus kopplar ihop Judas agerande med vad som står skrivet i Psaltaren. Men man kunde också tala om Judas som inspirerad av djävulen själv, vilket Lukas gör, då han skriver att "Satan for in i Judas" (Luk 22:3).

MAN KAN alltså finna stöd för att förräderiet skedde på Judas eget initiativ och ansvar, men också för tanken på att Judas var en spelbricka i kampen mellan Gud och djävulen. Det är svårt att säga vilken faktor som var den utlösande. I Matteusevangeliet framhålls att Judas ångrade sig när han såg vad han åstadkommit och att han lämnade tillbaka silvermynten han tagit emot för att förråda Jesus. Judas samvete hade tydligen överlevt alltihop och insikten om vilka följderna blev för Jesus del blev för mycket för honom.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN TOMAS VON MARTENS

Korv, öl och helig dans

Där sitter vi i en fullpackad julkyrka och lyssnar till en berättelse vi hört om och

om igen i hela vårt liv, jul efter jul. Finns det något budskap i den som vi ännu i dag kan ta till oss?

Eller handlar julkyrkobesöket bara om en stämnings-skapande ceremoniell ingrediens i julens traditionella begivenheter?

Min önskepredikan på julen skulle se ut ungefär så här: Prästen ger en utförlig historisk-kritisk utläggning om vad forskarna kommit

fram till om julevangeliets tillkomst. Både vad mera sekulära forskare har funnit och hur evangelikala apologeter försvarar julberättelsens historicitet. Därefter berättar prästen vad berättelsen betydde för de första kristna utgående från deras antika världsbild. Efter det

gör han en genomgång av hur man kan se på berättelsens betydelse och mening i dag, både i konservativ, liberal och sekulär tolkning. Efter det får publiken ställa frågor till prästen om allt som rör både modern bibelforskning och julevangeliets teologiska djupsinnig-

heter. Därefter bjuds det på kyrkkaffe, jultårta, julöl, julkorv och konjak eller likör till kaffet, gospel och helig dans för dem som ännu orkar. Pilsner och alkoholfritt åt nykteristerna. Kruxet är förstås att allt detta inte kan avverkas med en halvtimmes julbön. En veckas

julseminarium kan kanske bli framtidens melodi? I Åbo Akademis prästutbildning bör man lägga till en lång och krävande extra kurs i hur julens predikan förbereds så att den tillfredställer alla parter, speciellt dagens rationella skeptiker och kristna fritänkare.

SARAH FRECHETTE är en av två kyrkvårdar i den anglikanska församlingen i Helsingfors. – Det betyder mycket jobb och stort ekonomiskt ansvar, men jag vill göra det för min församling, säger hon. Här fixar hon bakverk inför den konsert församlingen ordnade till förmån för det nya barnsjukhuset.

De gör det av hjärtats lust

FRIVILLIGA. När kyrkans pengar tryter behöver den frivilligarbetare. Men hur ska kyrkan ta hand om de frivilliga så att de känner sig uppskattade? KP talade om lekmannaskap med en anglikansk och en luthersk präst.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Lekman. Vad betyder det? Enligt Svenska akademins ordlista: en person som inte är präst eller fackman. Lekmännen är de vanliga församlingsmedlemmarna, de som tar plats i kyrkbänken, de som i bästa fall vill delta i och ta ansvar för uppgifter i sin församling.

Jag är på jakt efter lekmannens uppdrag. Allt fler skriver ut sig ur kyrkan, det sägs att kyrkan i framtiden kommer att behöva allt fler frivilliga. Men hur tar en församling hand om sina frivilliga? Vad är lekmannens plats? Jag beger mig till Anglikanska kyrkans församling i Helsingfors för att ta reda på det.

Varför Anglikanska kyrkan? undrar ni. Det gör jag på grund av att jag läst alla de där böckerna och sett alla de där tv-serierna där brittiska landsortsförsamlingar håller i gång sin verksamhet tack vare bondens fru (som spelar tramporgel), den lokala folkskolläraren (som håller söndagsskola) och herrgårdsägaren (som bestämmer i församlingsrådet).

– Det är faktiskt nästan just så där romantiskt, ler **Tuomas Mäkipää** som är kyrkoherde i den anglikanska församlingen.

Han är den enda heltidsanställda personen i församlingen, men han har en deltidskantor och en deltidsanställd kanslist som hjälper till med byråkratin.

– Om jag skulle sköta allt ensam hade vi inte haft någon annan verksamhet än gudstjänsterna. Allt annat sköts av frivilliga.

Och vad är det där ”allt annat”? Söndagsskola, konserter, marknader och andra jippon som både möjliggör att församlingsmedlemmarna träffar varandra men ofta också att församlingen samlar lite pengar. Den är nämligen helt beroende av donationer och avkastning av sina egna investeringar. Varken i Finland eller i Storbritannien har den Anglikanska kyrkan beskattningsrätt.

– Vi har inga andra medlemmar än de 170 personer som brukar komma till våra gudstjänster och samlingar. Det finns inget passivt medlemskap. Medlemmarna är de som kommer till kyrkan.

Svårt med budgetplanering

Visst är det stressigt. Anglikanska kyrkan uppmanar sina medlemmar att ge bort tio procent av sina inkomster – fem procent till någon välgörenhetsorganisation och fem procent till kyrkan. Men om det blir så bestämmer alla helt själva.

– Många ger mycket mer än vad lutheraner betalar i kyrkoskatt, andra ger mindre eller inget, säger Mäkipää.

Det är besvärligt att göra upp en

TUOMAS MÄKIPÄÄ och Sarah Frechette kollar läget inför konserten.

budget för följande år då det är svårt att uppskatta hur mycket pengar församlingen kommer att ha. Därför är det viktigt att församlingsrådet engagerar sig i penningansaffningen.

– Men den goda sidan är att kyrkan och gudstjänsten är viktig för dem som kommer. Vi har inget kansli som alltid är öppet, den som vill träffa församlingen kommer till kyrkan på söndag. Verksamhet går, som sagt, att ordna om de frivilliga tänder på idén.

– Jag kan ha massvis med planer, men om de frivilliga inte vill genomföra dem går det inte. Jag måste kunna lita på att andra än jag kan sköta saker. Det betyder också att allt inte går som på Strömsö.

Viktigt att komma överens

Och om det blir en konflikt? undrar jag.

Mäkipää funderar. Om konflikten är av teologisk natur kan han söka stöd hos sin överordnade, i sista hand hos biskopen. I teologiska frågor är det prästerskapet som har sista ordet.

– I en anglikansk församling, där de frivilliga har en så viktig roll, skulle en konflikt få allvarliga konsekvenser för hela verksamheten. Jag är ju inte chef för dem som deltar i vår verksamhet. De hjälper till för att de vill.

Därför är det viktigt att komma överens. Kanske därför har Anglikanska kyrkan sedan några årtionden tillbaka ett system där man hellre vill ha präster från ”riktiga livet” än från de teologiska fakulteterna. Det är varje prästs uppgift att hålla utkik efter lämpliga kandidater, och de som känner ett kall får sin teologiska utbildning bekostad av kyrkan.

– Det betyder att våra präster ofta har erfarenhet från många andra håll. Vi söker personligheter, sådana som har ett yrke och livserfarenhet. Den nuvarande ärkebiskopen har varit chef för ett oljebolag.

Jag ber Mäkipää ge tips till lutherska präster som är mer vana att samarbeta med kolleger än med frivilliga. (Läs dem i rutan intill.) Han funderar.

– Jag brukar säga till mina församlingsmedlemmar att om jag dog nästa natt ska allt fungera ändå.

JOHAN WESTERLUND hoppas att församlingsanställda skulle våga ta risken att ge frivilliga ansvar.

Frivilliga: risk eller chans?

LUTHERSKT. Kyrkoherde Johan Westerlund vill bli utmanad av lekmännen.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Vad får en lekman göra i en luthersk församling? Jag stämmer träff med kyrkoherde **Johan Westerlund** i Johannes församling. Han tittar på mig och undrar: vad skulle du vilja göra?

Jag sitter och känner efter, sedan kommer ett svar som nästan överraskar mig själv: jag skulle vilja predika. Är det möjligt?

– Jag borde välja ett tillfälle där det skulle passa in, men jag skulle ta det till övervägande och utvärdera möjligheten, säger Westerlund.

Han menar att lekmän med kyrkoherdens tillstånd kan predika i vilken gudstjänst som helst – också i söndagens högmässa. Ändå är det ovanligt.

– Den som har den gåvan och den förmågan kan göra det.

Westerlund säger att han en gång hört en svensk gudstjänstexpert säga att en av prästens uppgifter i gudstjänsten är att predika helt enkelt på grund av sin utbildning, inte på grund av sitt ämbete eller sitt mandat.

– Då kan man ju tänka sig att andra människor med lämplig utbildning gott och väl kan predika. Men förtroendet

är viktigt. Som kyrkoherde måste man kunna lita på att den man ger tillstånd att predika också förvaltar det uppdraget. Sedan får man gärna vara personlig och tillföra ett utanförperspektiv som den som sitter hela dagen i församlingen inte kan tillföra.

Frivilligparadoxen

Var går då gränsen för vad frivilliga kan göra? En del uppgifter begränsas av prästens liturgiska funktion: det är till exempel prästens uppgift att ge avlösning efter syndabekännelsen, att välsigna, att förrätta nattvarden. Visst finns det byråkratiska hinder för ett och annat, men det är inte där problemet ligger, menar Westerlund. Med lite god vilja går det mesta att fixa.

– Problemet är att det blir mera arbete för de anställda om man tar in frivilliga. Det är det som är det paradoxala. Om man tar in frivilliga måste man se till att det finns resurser för det inom medarbetarkåren. De måste instrueras och tas omhand. Med min utbildning och erfarenhet förbereder jag ganska snabbt en gudstjänst helt själv, men ska jag ha frivilliga med i den tar det genast mycket mer tid.

Men samtidigt ska inte frivilliga binda resurser, de ska frigöra resurser. Annars är det ju ingen poäng med dem.

forts. ►

TUOMAS MÄKIPÄÄS
TIPS OM ATT JOBBA
MED FRIVILLIGA

- **Fråga dig** om du är oer-sättlig. Församlingen måste kunna verka även om präs-ten inte är på plats. Det har att göra med hur präster och andra församlingsanställda ser på sin auktoritet och makt.
- **Lita på** att frivilliga kan sköta sina uppgifter. Ge dem ansvar och makt.
- **De frivilliga** ska frigöra, in-te binda resurser. Om präs-ten vill göra något men in-te har tid och resurser måste han eller hon klara av att de-legera.
- **Kyrkan ser** annorlunda ut om den sköts av frivilliga. In-te sämre, men annorlunda. Acceptera det!

ORKESTERN OCH kören övar inför uppförandet av Händels Messias. Konsertintäkterna går till förmån för det nya barnsjukhuset, men i pausen säljer anglikanska församlingen i Helsingfors brittiska julspecialiteter och får på så sätt också lite egna inkomster.

Men det betyder att de måste få stora uppgifter och kanske också lite makt. Är det svårt inom ramen för en luthersk församling?

– Jo, det är svårt. Det är svårt redan för att vi inte är vana att fungera så. Det är klart att vi på något vis lever riskfritt. Vi tycker att det inte får komma en irrlärlig tanke, vi vill att allt ska gå rätt till. Och ju mer man släpper in frivilliga, desto större risker tar man. Där tycker jag att vi skulle kunna lära oss något. Att våga ta de där riskerna.

Strukturproblemet

Men problemet med de frivilligas plats i församlingen är större än så här, det är strukturellt.

– Problemet är att när resurserna minskar i församlingarna så löser vi det inte genom att ta in fler frivilliga, vi löser det genom att bygga större enheter. Vi slår ihop församlingar och bygger stora samfälligheter och det gör att det blir ännu svårare än förr att ta in frivilliga.

Det går inte att ta in en frivillig som vaktmästare i kyrkan, trots att många skulle klara det bra. Det går inte att be en frivillig sköta bokföringen. Det går inte att ta in en frivillig att fixa datorerna, trots att det finns många som kan sådant. Det finns bestämmelser som gör det omöjligt. De frivilliga kan verka inom gudstjänsten, diakonin och bidra till annan verksamhet. Men de kan inte avhjälpa den verkliga resursbristen.

– Så även om vi hela tiden pratar om att ta in fler frivilliga för att avlasta de anställda så stämmer det inte.

Hjälp! Kan inget göras?

– Jo, utveckla själva verksamheten mot ett större frivilligengagemang. Det finns församlingar som anställer en frivilligkoordinator, en som jobbar bara med sköta de frivilliga.

Johan Westerlund menar att det i

princip är möjligt att ha till exempel specialgudstjänster som sköts enbart av frivilliga.

– Man kan till exempel ordna en Tai-zéandakt en kväll i en kyrka, med sång, bön och undervisning, och så länge det inte ordnas nattvard behöver inte en präst vara där.

Bär varandras bördor

Men Westerlund påpekar också att det inte är så många som vill ställa upp på att ta ett sådant ansvar. De gånger han försökt lägga ut krokar för att engagera församlingsmedlemmar får han ofta ett ”det är nog bäst att ni sköter det där själva” som svar. Församlingsmedlemmarna har blivit lite bekväma.

– Det är också en diskussion som förts: ska vi vara en serviceorganisation för medlemmarna eller ska vi vara en gemenskap som bär varandras bördor? Jag tycker vi ska vara en gemenskap, men vi är ganska långt en serviceorganisation.

Johan Westerlund är ny kyrkoherde i Johannes församling i Helsingfors. Efter många år som kyrkoherde i lilla Pojo basar han nu för en församling som har mycket stora resurser, både då det gäller personal och frivilliga.

– Jag tänker att möjligheterna är så stora att om jag inte om några år lyckats utveckla verksamheten åt det håll jag drömmer om får jag ställa mig framför spegeln. Allt bör vara möjligt.

Ment tycker du att det är viktigt att halekmän med i verksamheten? Handen på hjärtat?

– Jag tycker det är viktigt. Många församlingar har numera gudstjänstgrupper, och i dem ger medarbetarna faktiskt över en del av kontrollen till de frivilliga. Det är ett sätt. Jag tycker själv att det skulle vara roligt att bli utmanad av en grupp frivilliga. Då skulle jag få se hur mycket av mitt eget ansvar jag var redo att ge ifrån mig.

Berättelser om att vara frivillig i församlingen

I vår församling är mycket på gång, men nog är det svårt att få vissa anställda att tänka på församlingen som en familj där alla ska bli sedda och ha en uppgift att växa i. De vill så gärna göra allt själva!
anonym

Jag ville bli aktiv i församlingen och var intresserad av att leda diskussionskvällar. Jag lade fram förslaget för både den svenska och finska församlingen. Den finska kyrkoherden sade ”varsågod, det är bara att sätta igång”. Den svenska församlingen var artigt intresserad och tacksam men man tyckte inte att jag på egen hand och utan teologisk övervakning kunde leda diskussionskvällar. Tyvärr var dessutom alla deras teologer upptagna med andra projekt just nu, meddelande den svenska kyrkoherden. Den finska kyrkoherden erbjöd mig först att hålla diskussionskvällarna på svenska, men det gick inte eftersom den svenska församlingen ansåg att så kunde man inte göra. Så det blev diskussionskvällar på finska i den finska församlingen, där jag också blev medlem, även om jag är helt svenskspråkig.
anonym

Jag har kokat kyrkkaffe, burit kors, burit ljus, läst 1. eller 2. läsningen, skrivit och bätt kyrkans förbön, varit nattvardsvärd. Jag fann mig direkt i den församlingen. Det var lätt som frivillig att bli accepterad som man är. Jag har aldrig stött på att det grälats så att papper och stolar flyger. Har det varit gräl har man diskuterat och rätt ut vad som gått fel. Man undgår inte den mänskliga omtanke som sprids i församlingskontoret Aurelia, våning 3. Vart man än vänder sitt ansikte i kontoret känner man en kärlek, så bekväm och varm. Åbo svenska församling har för mig kommit att bli Kärlekens församling.
Magnus Taxell

Det kändes som att få ett slag i ansiktet, att stå där inför en stängd dörr och bulta på och få höra: Nej, vi behöver inte dig. Du får inte vara med. Vi sköter det här, vi vet hur man gör. Du är fel, du jobbar inte här. Ingen sa förstås exakt så här, för så elak är man ju inte i kristna sammanhang. Man lindade in budskapet i vänligt avståndstagande formuleringar, men faktum kvarstår. Jag får inte vara med. Mina blommor är ogräs.
anonym

Ett steg in i medeltiden

KYRKOPROJEKT. Stenkyrkorna på Åland ger ovärderlig information om medeltiden och landskapets kyrkbyggnader tillhör de äldsta i Finland. Kyrkorna har genom historien haft en speciell ställning som vördade lokaler och de huserar föremål från så långt tillbaka som 1100-talet.

TEXT OCH FOTO: HEIDI HENDERSSON

– Kyrkorna från medeltiden, till skillnad från till exempel slott, har en kontinuitet där allt har vårdats ömt i århundraden, säger Åsa Ringbom som studerat de åländska kyrkorna sedan 1989.

För drygt 25 år sedan startade hon projektet Åländska kyrkor som hon jobbat med fram tills nu och fortfarande håller sig sysselsatt med, trots att hon är pensionerad. Projektet har gått ut på att datera kyrkorna med hjälp av ett flertal nydanande metoder.

– Vi har inte tillräckligt med skriftliga källor så vi tar till alla metoder som finns; radioaktiv datering, myntdatering, dendokronologi, artefaktdatering ... Det är ett gigantiskt pussel och vi ser var vi hamnar. Men murbruksdatering av de åländska kyrkorna har gett otroligt bra resultat och det finns ett stort internationellt intresse för metoden.

Till skillnad från andra material är murbruk det enda som påträffas i ursprungligt skick, i rikliga mängder, från samtliga byggnadsskeden. Därför har metoden en stor potential inom arkeologin. Möjligheten att kunna bestämma åldern på kyrkorna med en relativ exakthet gör att vi i dag träffas utanför Jomalas kyrka. En kyrka som i allmänhet anses vara en av de äldsta i Finland.

– 1283 fälldes virket i tornet och murbruksdateringen visade också på 1283, plus, minus fyra år. När jag fick det här resultatet, jag lovar, jag dansade på bordet, säger Åsa Ringbom med ett skratt.

Tros vara privat adelskyrka

Förutom att vara en av de äldsta kyrkorna, så skiljer den sig också markant från andra åländska kyrkor, både när det kommer till byggnadsplanering och placering.

– Det som är intressant med de åländska kyrkorna är att de alla följer samma mall, en mall som är unikt åländsk. Men den här kyrkan har inte sin motsvarighet någonstans. Alla andra kyrkor ligger vid farvatten, men inte Jomala kyrka. Men tornet har sjöfartsbetydelse, man kunde använda det för att navigera efter.

Åsa tror att kyrkan byggts som en privat adelskyrka, inte som sockenkyrka.

– Det finns uppgifter från början av 1300-talet som talar om Dalkarbyaristokratin och en gård som fanns här i närheten. Indicer talar för att tornet kan vara sekundärt och att långhuset kunde härstamma från början av 1200-talet.

De övriga stenkyrkorna på Åland har dock uppförts som sockenkyrkor, samlingspunkter för bybefolkningen, och byggnaderna byggdes ofta av ortsborna själva.

– Jag delar inte uppfattningen om att kyrkorna var påtvingat trälarbete för sockenbönderna, utan jag tror att man gjorde det som ett hängivet arbete för Gud.

DEN MEDELTIDA dopfunten är av gotländsk typ. ”Den är från mitten av 1200-talet”, säger Åsa Ringbom. Bakom syns altarskåpet.

STENANSIKTET TROS härstamma från 1100-talet och är det enda av sitt slag på Åland.

”**JAG HAR** varit fascinerad av den åländska forntiden redan som barn”, säger Åsa Ringbom som forskar om de åländska kyrkorna och bland annat skrivit en bok om ämnet.

KRUCIFIXET FRÅN 1200-talet är en vacker dyrgrip.

ÅLANDS KYRKOR-PROJEKTET:

• **Fokuserar på** att datera de åländska kyrkorna med hjälp av naturvetenskapliga, historiska och arkeologiska medel.

• **Fortschridit i** drygt 25 år.

• **Målet är** att skapa en databank med ny information om kyrkornas ålder och ursprung.

• **Åsa Ringbom** säger att projektet i dag är så långt hunnet att man börjar ana konturerna av en helhetsbild.

• **Projektet utmynnar i** ett flertal volymer där varje kyrka grundligt går igenom.

• **2010 utgav** Åsa Ringbom en fristående och sammanfattande bok av serien, kallad ”Åländska kyrkor berättar”.

Byggs för evigheten

De flesta kyrkorna som stått sig till vår tid byggdes i sten. En lång hållbarhetstid var tanken bakom att använda just detta material.

– Sten var beständigt och man byggde ju för evigheten. Kyrkan är sinnbilden av Jerusalem.

Jomala kyrka har ändå genomgått ett flertal restaureringar och grova förvandlingar under sin tid. Trots alla år den har på nacken är den därför inte Åsas favorit.

– Det är Finströms kyrka. Den är Finlands bäst bevarade medeltida kyrka, det gäller både arkitektur, skulpturer och kalkmålningar. När folk brukar fråga vad de ska se på Åland, så säger jag Finströms och Sunds kyrka. Sunds

kyrka är stor och mäktig och otroligt skickligt byggd. Min tolkning är att den varit kungarnas kyrka eftersom den är nära Kastelholms slott. Men Finströms kyrka är nästan lika stor och när man går igenom böckerna märker man att Finströms var huvudkyrka.

Åsa berättar att man i Finströms kyrka också påträffat grunden till den tidigare träkyrkan på platsen. I kyrkan finns dessutom två träskulpturer från 1180-talet, som sannolikt härstammar från träkyrkan.

– Sedan har vi den här, säger hon och pekar upp mot Jomalas kyrktorn som sträcker sig mot den blåa himlen.

Jomala kyrka är i dag helt förvanskad. Men om man får drömma sig tillbaka är den en riktig pärla.

PRESENTATION

Jazzig jul i högtalarna

Den här julen klingar de härligaste julklassikerna på åländska. Det är **Johanna Grüssner & Stefan Jansson** kvar-tett som har gett ut *Sång över vita skogar – julstämning med jazznyans*.

Grüssner med musiker imponerar med sina nytolkningarna av säkra kort: *Bereden väg för Herran, Gläns över sjö och strand, Härlig är jorden, O helga natt*. Överraskningen på skivan är *Karl-Bertil Jonssons julafton*, musik från den svenska tecknade kortfilmen som baserar sig på **Tage Danielssons** berättelse.

Grüssners varma djupa röst i de lägre registren inramad av den behärskat säkra jazzen gör den här skivan riktigt bra.

Ekenäs jul

På den finlandssvenska mångsysslaren och sångaren **Thomas Lundins** nya julskiva *Julnostalgi* inleds julbönen i Vilda västernstil. Det roliga med Lundins julskiva är att de traditionella julsångsuttrycken med bjällror och klockor fått sällskap av det föga traditionstyngda.

Producenten och arrangören **Thomas Enroth** har lagt sin tydliga prägel på skivan, och det drar åt dansbanshållet. Men intressanta samarbeten med till exempel **Åsa Jinder, Erik-André Hvidsten** och **Mikael Svarvar** gör att också den som inte sväljer det schlager-svängiga hittar något intressant.

Till det trevligaste på skivan hör **Anna Döblings** *Julkort från Ekenäs*, som är den turnerande artistens julvisa med perfekt blandning vemod och julstämning.

CHRISTA MICKELSSON

Bearbetade tragedier med Maijas historia

ÖVERGREPP. Genom att översätta boken Maijan tarina till svenska har Sven och Sola Mäenpää bearbetat sina tankar kring de svåra händelserna i sin församling i Skutnäs för fyra år sedan.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

De har gått igenom en process som varit både gripande och berörande. **Sven och Sola Mäenpää** har sett flera likheter mellan det som hände Maija i boken och det som hände i deras egen församling, Jakobstads fridsförening.

I *Maijan tarina*, som 2012 utsågs till årets kristna bok i Finland, berättar Maija om hur hon som barn blev utsatt för sexuella övergrepp inom den gammallaestadianska väckelserörelsen. Hon berättar hur det hanterades i hennes familj och församling och hur man försökte tysta ner det.

– Vår drivkraft i översättningen av boken har varit en vilja att andra ska få ta del av Maijas berättelse och se vilka följder övergreppen har, säger de.

För fyra år sedan skakade sexuell övergrepp också om deras hemförsamling som möts i Skutnäs bönehus. Då uppdagades att en avlidet lekman-näpredikant inom föreningen förgripit sig sexuellt på sina barnbarn. Så gott som alla som regelbundet besöker bönehuset berördes av händelserna genom vänskaps- eller släktskapsband.

– Relationerna inom föreningen korsar alla vägar, säger Sven Mäenpää. Övergreppen splittrade därför familjer och bröt vänskapsband. Både i Maijas historia och i Skutnäs fanns då en tigandets kultur.

– Genom arbetet med boken har vi fått hjälp att få vissa saker klarlagda, säger Sola Mäenpää. Vi har fått bekräftelse på sådant vi upplevt.

Att översätta boken var varken planerat eller ett beställningsarbete. Sven är en av tolkarna i Skutnäs bönehus, men att översätta något i skrift är en

ny erfarenhet för honom. Arbetsfördelningen har varit att Sven översatt och Sola skrivit ner den översatta texten.

Det började i april 2012 då de såg en teveintervju med tre laestadiankvinnor som lanserade boken *Maijan tarina*.

– Vi skulle på resa till Italien i maj. Jag bestämde mig för att skaffa boken som reselektyr, säger Sven.

Då han läste boken kunde han inte ha kontroll över känslorna.

– Då ville ju Sola veta vad det handlar om. Så jag började översätta brotstycken ur boken åt henne medan jag läste. Men så köpte hon ett häfte och började skriva för hand vad jag översatte. Så vi började om från början och gjorde det mer systematiskt. Det blev vår kvällssysselsättning under resan.

Senare överfördes den handskrivna texten till datorn.

Berörande historia

– Boken berör vem som helst som läser den, men en stor orsak till att den berörde oss så starkt har att göra med att händelserna i boken kom mycket nära oss, säger Sven.

Genom att översätta boken har de kunnat bearbeta sina egna tankar och upplevelser i Skutnäs.

– Det som hände i vår bönehusförening var en chock för många, också för oss. Jag kan inte säga att vi blivit traumatiserade, men vi har fått bearbeta våra tankar om det, säger han.

Det finns mycket i Maijas historia som tangerar det som hände i Skutnäs.

– Allt från det att man försvarar sig till förstörda människorelationer, säger Sven. Det som också känns bekant

DET BÖRJADE med anteckningshäftet och slutade i den översatta boken. Sola och Sven Mäenpää har översatt boken Maijas historia till svenska.

är hur en människa som blivit sexuellt utnyttjad som barn fungerar. Ett barn har svårt att sätta ord på sina upplevelser, barnet börjar må illa och bete sig socialt annorlunda än andra barn. Ur det perspektivet skulle det vara viktigt att folk som arbetar med att ta hand om barn i skolor och daghem och att de som jobbar inom den sociala sektorn skulle läsa boken.

Maijan tarina, eller *Majas historia, Sexuellt utnyttjande av barn – individens och gemenskapens trauma*, som den heter på svenska, innehåller också några expertutlåtanden. Det tycker Sven Mäenpää är bra.

I boken berättar Maija om hur hennes systers pojkvän började tafsa på henne när hon var sju år. Hon var nio när hon första gången blev våldtagen.

– En människa som är så ung förstår egentligen inte vad som händer. Men psyket påverkar henne så att hon upp-

Kloka barn, kalla föräldrar

BOOK

Alberta Ensten och uppfinnarkungen

Författare: Malin Klingenberg
Förlag: Fontana Media 2014

Alberta Ensten och uppfinnarkungen fick ett he-

dersomnämnannde i Fontana Medias barnbokstävling häromåret. Det var väl-förtjänt.

Malin Klingenberg skriver – som hon brukar! – fartfyllt, stilsäkert och roligt. Den här gången heter huvudpersonerna Alberta och Tor, bägge två alldeles be-därande personligheter.

Tor har haft oturen att födas in i en musikalisk familj

och själv vara helt omusikalisk. På grund av det blir han oftast bortglömd, så även nu då alla andra i familjen har flygbiljetter till operafestivalen i Rom. Alberta i sin tur pressas till marken på grund av pinsamheter som en diamant-beklädd tandställning, glasögon och en benägenhet för åksjuka (hon kastar upp på Tors stövlar).

Alberta och Tor förenas i sin kamp för att skydda Albertas mammas upp-

finning mot den skuraktiga Abraham Trynevalds attacker. Dessutom tar de på sig ansvaret för sin stackars kidnappade rektor – småsaker som rektorer verkar berömda uppfinnare inte ha något hjärta för, inte ens Albertas mamma, trots att hon annars är en ganska hygglig person.

Effektivt och underhållande beskriver Malin Klingenberg hur det känns att få en vän och att äntligen få någon sorts hem.

Ur ett barnperspektiv målar hon upp en bild av vuxna som samtidigt kan vara härliga och hänsynslösa, ömma men också helt blinda för sina egna barns behov.

Det tröstande är ju att där de vuxna valt Konsten eller Vetenskapen framför sina barn klarar barnen trots allt av att välja det som är Rätt. Så är det ofta i barnlitteraturen och så ska det oftast vara.

SOFIA TORVALDS

”Julmusiken förmedlar julens budskap”

JULSÅNG. Niklas Lindvik har svårt att föreställa sig en jul utan julsånger. Han gillar att julen stannar upp allting så att han kan ta det lugnt.

TEXT: MARCUS LASSUS

Som dirigent för en kör kan tiden före jul vara väldigt hektisk. Niklas ”Nicko” Lindvik är dirigent för Ungdoms-kören Evangelicum sedan 1992, och föga överraskande är därför fridfullheten det bästa på julafton.

– Som musiker är tiden före julen intensiv, och efter det sista uppträdandet före julen är det väldigt skönt. Det bästa med julen är att allt stannar upp och man får ta det lugnt hemma i köket med familjen, säger Lindvik.

Som dirigent för en kör är det också snudd på omöjligt att hålla sig borta från julsånger och ”Nicko” Lindvik har svårt att se en jul utan dem.

– Det vore verkligen konstigt. De betyder traditionellt mycket, och musik överhuvudtaget skapar stämning. Julmusiken behövs för julstämningen och den hjälper till med att förmedla julens budskap, säger han.

Någon favoritjulsång kan Lindvik inte lägga fingret på.

– Jag vet inte om jag har någon favoritjulsång. När man håller på mycket med julsånger, och börjar sjunga dem redan i oktober, kan man lätt få en överdos av de klassiska julsångerna. Därför gläds jag av att höra nya julsånger eller nya, fräscha tolkningar av de gamla.

Fokus på Kristus

Ungdomskören Evangelicum har hållit igång sedan 1971.

Under sina år har kören hittills gett ut tretton skivor och haft uppträdanden också utomlands, till exempel i Ryssland, Sverige, Tyskland och Kenya. Den fjortonde skivan är snart klar att släppas och till nästa jul kommer en ny julskira.

I år har Evangelicum två julkonserter: den ena 13 december i Närpes kyrka, den andra 14 december i Vörå kyrka. Körens slogan är att genom sin musik föra fram budskapet om Jesus Kristus. Niklas Lindvik betonar att det är viktigt att komma ihåg varför julen firas.

– Trots att julmat och alla julsånger ska fokus ändå ligga på Barnet i krubban. Det är det viktigaste med julen, säger han.

Skribenten har varit praoelev på Kyrkpressen

NIKLAS LINDVIK betonar att Barnet i krubban, trots allt annat julfirande, ska vara i fokus på julen. FOTO: PRIVAT

för sig annorlunda och blir ensam. Det vore bra om lärarna och andra vuxna i barnets närhet skulle se de här tecknen. Det kommer tydligt fram hur hon i tonårstiden förtränger allt det svåra hon fått uppleva.

Svårt tala om övergrepp

Först när hon gift sig kommer Majjas minnen tillbaka. Då börjar hon bearbeta händelserna och tar kontakt med förövarna. Hon talar med familjen och församlingen.

– Vi i Skutnäs vet att det i församlingen har varit svårt tala om övergrepp som skett, säger Sven. Det har också varit svårt att tala om det inom gam-

malleastadianismen. Helst skulle man se att sådant här inte kom fram. I boken kommer det klart fram att man försökte stoppa utredningen av övergreppen.

Även händelserna i Jakobstad omnämns i boken. Att de behandlades i offentligheten ogillades av ledningen för Majjas församling. Men hennes far insåg då att hon behandlats precis på samma sätt som lekmannapredikantens barnbarn. Relationen till hennes pappa blev då bättre.

Det som hände i Jakobstad öppnade diskussionen bland laestadianer i hela landet.

– Övergrepp kan ske överallt, sä-

ger Sven. Men jag förstår att det som sker inom den kyrkliga världen skapar större rubriker än övriga fall. Men som **Johanna Hurtig** skriver i boken så är den kristna tron inte något vaccin mot mänsklig ondska. Alla människor lider av samma svagheter. Det är bara frågan om vad vi börjar odla.

Johanna Hurtig är tillsammans med **Mari Leppänen** redaktör för boken. Bägge är gammallaestadianer och Leppänen är den första gammallaestadianska kvinnan i Finland som blivit prästvigd.

Hur boken tagits emot i Skutnäs har Sven Mäenpää ännu inte någon riktig koll på. Den svenska boken kom ut i november och knappt hälften av upplagan på 500 exemplar är såld. Boken säljs förutom av Mäenpää och förlaget Barents i Karleby också via ombud och bokhandel i nejden och på Missionsmagasinet.

”Den kristna tron är inte något vaccin mot mänsklig ondska.”

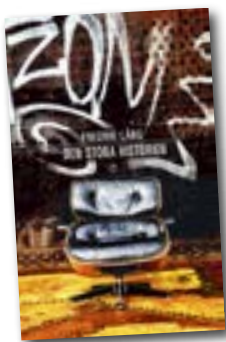
Frispråkigt och sorgmodigt

BOOK

Den stora historien

Författare: Fredrik Lång
Förlag: Schildts & Söderströms

Det finns ett litterärt begrepp, medvetandeström, som betecknar en inre tankemonolog med få eller inga skiljetecken. Sedan finns det

en slags medvetandeström som vi nästan alla använder när vi pratar, där det inte heller är så lätt att veta när vi avslutat en mening eller ett ”stycke” i samtalet.

Fredrik Långs senaste bok är i den senare genren: en monolog, skriven i det charmigt slarviga fria associerandet man förknippar med ett vanligt samtal. Tankarna går hit och dit, men det finns trots allt en röd tråd och ett driv som för berättelsen framåt.

Den stora historien är djupt självbiografisk. Utan att ha vetat något om boken på förhand blir jag förvånad över hur rakt på sak Lång är: här nämns personer, bokförlag och institutioner vid sina rätta namn, och vissa får sig en ordentlig känga. Frispråkigheten gör att boken inte kommer att gå obemärkt förbi i de finlandssvenska kretsarna, men Knausgård är det inte. *Den stora historien* är först och främst en be-

traktelse av ett yrkesliv där frustrationerna får betydligt större utrymme än framgångarna. Lång är självkritisk och ibland tröttsam i sin grämlse, men bygger inga monument till sig själv. Han filtrerar det mesta genom sin lite sorgmodiga humor.

Det här är ett verk som så att säga skriver sig självt: läsaren blir ofrivilligt en del av historien om författaren/filosofen som aldrig riktigt känt att han passar in, allra minst i den akademis-

ka sfären. Man kan läsa boken som en smält betryckande betraktelse av snäva finlandssvenska kretsar och hur slitsamt det okonventionella livet är, eller som en intressant berättelse om en man som gått sin egen, stundtals ganska snäriga, väg i livet i stället för den som fadern stakat ut (tänk Österbotten och företagare). Skönt för Fredrik Lång att ha fått skriva av sig, kan jag tycka.

JOANNA NYLUND

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår tävlande den här veckan är **Mårten Svartström**. Konstruerad av Jesper von Hertzen.

MEDTÄVLARE: MÅRTEN SVARTSTRÖM

Namn: Mårten Svartström.

Ålder: 42.

Yrke och/eller titel: Programledare för Efter nio.

Hemort: Esbo.

Favoritmat och -dryck: Hemlagat indiskt och passande vin.

Lyssnar helst på: Barnens roliga påhitt.

Favoritidrottsgren- och/eller -lag: Finlands landslag oavsett idrottsgren.

Rekommendera en bok!: Ian McEwans Atonement.

Skulle vilja resa till: Nordkorea.

Tråkigaste hemgörat: Joma på barnen.

Min åsikt om frågesporter: Spännande och roligt, ibland mindre roligt beroende på hur det går. Jag är lite besviken på mitt resultat!

Om jag vore en biblisk person skulle jag vara: Då skulle jag säkert vara Moses.

Slogan eller motto: Brukar ofta använda det här, det passar på ganska mycket, fast det inte låter så politiskt korrekt: "A man will listen to anything a woman has to say, if he thinks it's foreplay".

FRÅGESPORTSRESULTAT: 9/25

OLJEPRODUCENTER & PRODUKTION OLJA (MILJONER BARREL PER DAG)

a) Kanada	1) 11,5
b) Ryssland	2) 10,8
c) USA	3) 10,0
d) Kuwait	4) 3,1
e) Saudiarabien	5) 3,9

Resultat: 1/5

BEGRAVNINGSCEREMONIER & RELIGION

a) Strävar efter att begrava den döda dagen efter döden	1) Buddhism
b) De döda borde askas möjligast snabbt	2) Hinduism
c) Den döda borde helst begravas utan kista	3) Islam
d) Den döda borde inte beröras på två dygn	4) Bahá'í
e) Gravplatsen orienteras så att den dödes huvud är vänt mot Qiblah	5) Judendom

Resultat: 0/5

BALETTER & KOMPOSITÖRER

a) Svansjön	1) Maurice Ravel
b) Boléro	2) Adolphe Adam
c) Askungen	3) Pjotr Tjajkovskij
d) Le Papillon	4) Jacques Offenbach
e) Giselle	5) Sergej Prokofjev

Resultat: 3/5

EUROPEISKA STÄDER & METROLINJER

a) Paris	1) Världens äldsta metro-system
b) Helsingfors	2) Dess Art deco-skyltar är världskända
c) Stockholm	3) Öppnades 1935
d) London	4) Vid ingångarna finns ett mörkblått T
e) Moskva	5) Årligen görs ungefär 57 miljoner resor

Resultat: 2/5

ROLIGA GREJER & ÅR DÅ DE LANSERADES

a) Rubiks kub	1) 1939
b) Neppis-bil	2) 1974
c) Datorspelet Tetris	3) 1984
d) Lego	4) 1971
e) View-Master	5) 1949

Resultat: 3/5

Svar:
Oljeproducenter & Produktion olja (miljoner barrel per dag): a-5, b-2, c-3, d-4, e-1
Begravningsceremonier & Religion: a-5, b-2, c-3, d-1, e-4
Baletter & kompositörer: a-3, b-1, c-5, d-4, e-2
Städer & Metrolinjer: a-2, b-5, c-4, d-1, e-3
Roliga grejer & År då de lanserades: a-2, b-4, c-3, d-5, e-1

Böcker i nätet

Vittja på allkristet.fi

Allkristen Bokhandel

Karleby 020 785 6696
Packhusgatan 9

Jakobstad 020 785 6696
Rådhusgatan 5

God Jul och Gott Nytt År

resor för grupper i över 30 år

www.lindelltravel.fi 0443 14 15 16

GL LINDELL TRAVEL

www.energicertifikat.fi

Värmefotografering

Oy H Enberg Ab
050-4962416

ABC
DEFG

Må bra resa till Kroatien 16.4-23.4!

Gran Canaria 24.1- 31.1 !

- Bli av med din stress, oro och negativa självbild!
- Lär dig mindfulness, mental träning och livsglädje!

Se: www.creavida.fi eller ring 040/5437801
Kursledare: Gia Mellin-Kranck. Stress-och friskvårdsterapeut, mindfulness-instruktör, qigonglärare och coach

LUKAN

God Jul & ett Gott Nytt År!

Köp dina julkappar från oss i:

Borgå, Helsingfors, Karleby, Kaskö, Kimito, Kristinestad, Kyrkslätt, Närpes, Karis, Åbo

www.luckan.fi

TUNABERG

TUNARO

Hugo och Maria Winbergs stiftelse upprätthåller i Esbo servicehusboende på **Tunaberg** och vårdhemmet **Tunaro** för svenska pensionärer.
Hör dig för om vi har lediga servicebostäder.

Vi behöver dina frivilliginsatser,
kontakta Mona Sandberg, 050-520 2700.
Vi tar också gärna emot gåvor och testamenten,
kontakta Ken Thilman 040-5568 312.

Res med oss/ Matkusta kanssamme

Våra populära dagskryssningar till Tallinn med buss:
Suositut päivärasteilyimme Tallinnaan bussilla:

Eckerö Line 24.1, 28.2, 28.3, 25.4

Hotellresa till Tallinn 3-4.4.2015
Pris per person 155,-

Vappenglädje med MAMMA MIA 30.4.2015
Med buss till Svenska Teatern, pris 145,-

Vårresa till Vilnius 13-16.5.2015
Pris per person från 544,-

Byråavgift 10,-/ bokning.
www.matkahaukka.com eller besök vår byrå!

Resefönster Ab / Resehaukka

Dalgatan 1, 10300 Karis
Tel. 019-2782800
e-mail: **karis@matkahaukka.com**

matka rese haukka
Karija Karis

Nu reser vi tillsammans!

Vårens resor ut i Europa

14-20.4 Paris-London
16-19.4 Veckoslutsresa till Antikens Rom
"Den eviga staden"
22-28.4 Holland-Rüdesheim
24-30.4 Gardasjön
28.4-6.5 En smak av Europa – pulserande städer och rofyllda vyer
30.4-3.5 Weekend i Budapest
2-8.5 Gästvänliga Österrike – med Salzburg och Kärnten
8-15.5 Härliga Slovenien-Kroatien
9-16.5 Paris och vinregionen Alsace
16-23.5 Härliga Makarska rivieran – ren avkoppling!

Istravel
Ingves & Svanbäck

Vasa 020 7434 520
Närpes 020 7434 530
Nykarleby 020 7815 360
www.istravel.fi

UR EVANGELIET

”Mitt ibland er står en som ni inte känner, han som kommer efter mig. Jag är inte värdig att knyta upp remmen på hans sandaler.”

Läs mera i Joh. 1:19–27

OM HELGEN

Johannes leder oss mot julen

Dagens bibliska huvudperson är Johannes döparen. Johannes framträdande var ett tecken på att profetiorna var på väg att uppfyllas: Frälsaren skulle snart komma.

I Kristi verksamhet uppfylldes tecknen på frälsningens tid. På samma sätt kommer Kristus på nytt till sin församling i ordet och sakramenten.

RUNT KNUTEN

Efterlyses: Bevingade himlaväsen och jordbundna personer med staven i fast grepp.

Herdar och änglar sökes till julspelet i Kyrkslätt.

INSIDAN

Ansvarig redaktör:

Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!

Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN STEFAN DJUPSJÖBACKA

ILLUSTRATION: FILIPPA HELLA

Brudgummen och hans best man

JOHANNES DÖPAREN VISSTE sin plats och sin roll. Hans verksamhet hade börjat så framgångsrikt. Hans projekt ute i ökentrakterna hade väckt mycket uppmärksamhet. Hans omvändelsepredikan hade rört om i grytan, skapat ett behov att fatta beslut och att göra förändringar i livsstilen. Det handlade om det man brukar kalla omvändelse. Som ett tecken på viljan att ändra livshållning, gick människorna fram i bekännelse och begörde att få bli döpta. Det synliga tecknet på att man beslutit sig för att följa Guds vilja var att man blev döpt i Jordanflodens vatten. Johannes döparen, som möjligen var ett halvt år äldre än Jesus från Nasaret och en nära släkting till honom, kunde glädja sig över de stigande statistiksiffrorna. Många själar hade räddats för Guds rike.

Ändå vet han att någonting ännu större är på väg. Profeten Jesus från Nasaret, som själv begärt att få bli döpt av Johannes, skall med Johannes egna ord ”bli större och jag mindre”. Johannes förstår att den tid snart skall komma när styrkeförhållandet blir ändrat. Johannes inser att hans roll är att vara den som förbereder Mästarens entré. Han är inte den som all uppmärksamhet i sista hand skall riktas mot. Johannes använder begrepp från äktenskapets sfär för att beskriva relationen mellan Gud och hans folk. Genom sitt trohetslöfte till Gud spelar folket rollen av att vara brud. Och Jesus blir då brudgummen som kommer till sin brud (om man vill använda brydmystikens symbolspråk). När den stora festen skall hållas har Johannes ändå en viktig roll. Han är brudgummens vän, kanske en slags best man. Vi kanske känner oss ganska främmande för detta slags språkbruk för att beskriva relationen till Gud.

Mathias Grünewalds Isenheimer-altare har en intressant Döpar-figur avbildad. Han står vid den högra kanten i korsfästelsescenen och riktar sitt pekfinger mot den korsfäste Jesus: ”Se, Guds Lamm, som bär världens synd”. Fingret drar först uppmärksamheten till sig genom att det onaturligt långt och dominerande, men snart blir det klart vad pekfingret riktas mot. Jesus blir större och Johannes döparen mindre i samma mån.

Berättelsen om Döparens möte med Jesus säger oss någonting viktigt om den andliga maktkampen. Varje budbärare måste vara realist och se både sin styrka och sina begränsningar. Man behöver se att relationen mellan dem präglas av ett mångdimensionellt förlopp. Det gäller att fånga in vindens sus och tyda vindens riktning för att veta när man behöver tona ner sin egen roll.

Stefan Djupsjöbacka är pensionerad kyrkoherde.

#bönetwitter

”Gud, ge mig vishet att skrida till verket när det behövs och träda tillbaka när det blir dags och inse skillnaden mellan dem.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
5 Mos. 18:15–19

ANDRA LÄSNINGEN
Rom. 16:25–27

EVANGELIUM
Joh. 1:19–27 eller
Joh. 3:26–30

Tredje söndagen i advent. Temat är ”Bered väg för konungen”.

PSALMFÖRSLAG

10, 14, 302, 9 (N).

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

I KLARSPRÅK

Skattskrivning är ett ord som blir aktuellt vid jul-tiden.

Romarna tog ut skatt av befolkningen på de områden som de erövrade. För att veta vem som bodde i området och alltså skulle betala skatt till Rom eller tas ut till militärtjänst ordnades skattskrivningar. De fungerade som en sorts avancerade folkräkningar där man också kartlade invånarnas egendom.

Källa: alltombibeln.se

KALENDERN 12–18.12

ÅBOLANDS PROSTERI

❖ **VÄSTÅBOLAND**
Pargas församlingsdistrikt:
Lö 13.12. kl 17: Luciaandakt i kyrkan, Wikstedt, Lehtonen.
Sö 14.12. kl 10: Högmässa i kyrkan, Backström, Lehtonen. Predikan av Kurt Hjulfors från LFF. – kl 17: Pargaskörens stora julkonsert i kyrkan.
On 17.12. kl 18: Veckomässa i kyrkan, Backström, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Lö 13.12. kl 17: Luciaandakt i kyrkan, Granström.
Sö 14.12. kl 11: Högmässa i kyrkan, Granström, Taulio. – kl 17: Julkonsert i kyrkan med Åbo Sångarbröder Musices Amantes.
Ti 16.12. kl 18: De vackraste julsångerna i kyrkan, Granström, Taulio.
Korpo kapellförsamling:
Lö 13.12. kl 17: Luciaandakt i Korpo kyrka, Killström, Granlund.
Houtsjär kapellförsamling:
Sö 14.12. kl 11: Högmässa i kyrkan, Killström, Granlund. – kl 14: Julkonsert i kyrkan med Åbo Sångarbröder Musices Amantes.
Iniö kapellförsamling:
Sö 14.12. kl 11: Högmässa i kyrkan, Vuola.

❖ **ÅBO**
to 11.12 kl 18.30: Åbo Svenska Kyrkokörs övning, Aurelia (3 vån)
lö 13.12 kl 16.30: Lucia-andakt i Domkyrkan. Bäck, Forsman. Barnkören medverkar.
sö 14.12 kl 12.00: Högmässa i Domkyrkan, Öhman (pred), Mullo (lit), Forsman. Kyrkkaffe efter högmässan.
kl 18.00 Lucia-andakt St.Karins kyrka, Björkgren, Forsman.
ons 17.12 kl 18.00: Veckomässa, Aurelia (1 vån), Öhman.
kl 18.45 Bibelstudiegrupp för och med ALLA sinnen! Med Laura Hellsten, Aurelia (1 vån).
to 18.12 kl 18.30: Åbo Svenska Kyrkokörs övning i Aurelia.

ÅLANDS PROSTERI

❖ **HAMMARLAND**
14.12 Tredje advent:
Barn- och familjegudstjänst kl 18 Sång- och dansgruppen medverkar. Ingemar Johansson, John-Adam Sjölund, Julia Westerberg.

❖ **JOMALA**
Sön 14.12 kl 13: Luciagudstjänst
Mån 15.12 kl 13–19: Julpyssel

❖ **MARIEHAMN**
13.12 Luciakröning: kl. 18 i S:t Görans, Ålands lucia med tärnor, Emelie Eriksson – fiol, Maria Piltz – andakt, Anders Laine – piano.
14.12 Ortodoxmässa: kl. 10 i S:t Mårtens.
Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, G S, G K.

17.12 Kyrkofullmäktige: kl. 18.30 i S:t Görans församlingshem.
De vackraste julsångerna på finska: kl. 19 i S:t Görans, Liisa Andersson, J.D. Jenni Karlsson, Tiina Nordqvist och Ann-Christin Lundberg – sång.
18.12 Lunchmässa: kl. 11.30 i S:t Görans, G S, G K.
Julgröt: kl. 12 i församlingshemmet.
De vackraste julsångerna: kl. 19 i S:t Mårtens, församlingens körer, G K, A L.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

❖ **SUND-VÅRDÖ**
Söndag 14.12 kl. 11.00: Lucia-gudstjänst i Sunds kyrka. Juanita Fagerholm-Urch, Benita Muukkonen.
http://sund-var道府orsamling.fi/

NÄRPES PROSTERI

❖ **KORSNÄS**
To 11/12 12.00: Silvergruppens julfest i Församlingshemmet.
Sö 14/12 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm. Gudstjänsten bandas för Radio Vega.
Sö 14/12 18.00: Julkonditori i Församlingshemmet. Eva och Mischa Hietanen, Projektkören, Gun Korsbäck-Örre m.fl.

❖ **KRISTINESTAD**
kristinestadssvenskaforsamling.fi
Ung gudstjänst: fr 12.12 kl 19 i L:fjärds kyrksal. Efteråt ungdomarnas julfest i Magasinet
Gudstjänst: sö 14.12 kl 12 i K:stad, Norrback, Martikainen
Gudstjänst: sö 14.12 kl 18 med de vackraste julsångerna i Sideby, Eklöf, Martikainen, Glädjedropparna. Efteråt kyrkkaffe och allsång
Körövning: to 18.12 kl 19 i L:fjärds förs.hem, dam-, mans- och kyrkokören samövar

❖ **NÄRPES**
www.narpesforsamling.fi
Närpes
To 11.12 kl 13: Samling i Böle by-stuga, Wikström.
Fr 12.12 kl 19: Julauktion i Rangsby bykyrka.
Lö 13.12 kl 19: Julkonsert i kyrkan med ungdomskören Evangelicum, Jakobsson.
Sö 14.12 kl 12: Familjegudstjänst Lassus, Lidman, Långkvist, Lagerström, Glad Ton, alla barngrupper.
Sö 14.12 kl 18: Advents- o jul-sånger i Pjelas bönehus, Laudate, Lindén.
On 17.12 kl 19.30: Advents- o jul-sånger i Tjälax byagård, Lindén.
Övermark
Fr 12.12 kl 13: Julfest för pensio-närer o daglediga i förs.hemmet, Tom Ingvesgård, Lassus, Bäck, Wikstedt, Lucia. Julgröt o kaffe 5 euro.
Sö 14.12 kl 10: Högmässa Jakobs-son, Wikstedt.
Pörtom
To 11.12 kl 13: Julfest för pensio-

närer o daglediga i förs.hemmet, tema: ”Jakob”, Lövdahl, Lidman, Bäck, Lucia, Pensionärskören.
Julgröt o kaffe 5 euro.
Sö 14.12 kl 18: Julkonsert i kyrkan med Frida Andersson o Roland Junell. Lassus, Lidman.
On 17.12 kl 19: Julsångskväll i Velkmoss byagård, Julkören, Sundqvist, Lidman.

KORSHOLMS PROSTERI

❖ **BERGÖ**
Fr kl. 20: Ungdomskväll i församlingshemmet. Se Facebook!
Lö kl. 18: De vackraste julsångerna i Bergö kyrka, Rasmus Karlsson (solist), Janet Åkerback (framför egen sång), Bergö och Petalax församlingars julkör, Brunell, Englund
Sö kl 14: III Advent – Gudstjänst, Englund, Brunell
On kl 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet

❖ **KORSHOLM**
Gudstjänst: 14.12 kl 10 i kyrkan och Högmässa i Smedsby förs.gård kl. 12, Lindblom och Nordqvist-Källström.
Musikskolans julmatiné: i dag kl. 12 i kyrkan.
Julfest i Öppna Dagklubben: 12.12 kl 9:30 i Smedsby förs.gård. Julmys o servering.
Missionssyfoeringen: avslutar m. julgröt 15.12 kl 13–15.
Julandakt på Solhörnan: 17.12 kl 13:30, med julutdelning o. sång, Berg, Nordqvist-Källström o. Vesterlund.
Gemensamma kyrkofullmäktiges sammanträde: 17.12 kl 18:30 i Replot förs.hem.
Julfest i Dagklubben: 18.12 i Smedsby förs.gård. Småbarn 3 år kl 14 och större barn kl 17:30.

❖ **KVEVLAX**
Luciaandakt: fr kl 18 i kyrkan, Korsholms Lucia, Barnkören, kl 18.45 barnens julfest i fh. Namnlös julkapp med, värde ca 3€. **Tonårscafé:** lö kl 19–22.30 i ds, Gunilla Asplund berättar om frälsar-kransen.
Högmässa: sö kl 10, Snellman, Andrén.
Luciafest: sö kl 15 i Koskö samlingshus.
De vackraste julsångerna: sö kl 18 i kyrkan, Kyrkokören, Barnkören, Kvevlax sångkör, Strådragnet, dir. Rodney Andrén, Yngve Svarvar, Simon Granlund, Svante Nylund. Piano Bertil blom, Roger Holmlund. Simon Andrén, Congas, Leif Snellman, andakt.
Bön för bygden: må kl 19 i Elim.
Julandakt på Liden: ti kl 13.
Karakaffe: to 18.12 kl 9.15 i ds.
Julandakt på Funisgården: to 18.12 kl 13.30, Pensionärskören.
Hjälpedarskolning: to 18.12 kl 18–19.30 i ds.

❖ **MALAX**
Ungdomsadventsmässa: fre 12.12 kl 20 i kyrkan. Norrback, Katri Lax.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54 (med repris 9.10) Fre 12.12 Malena Björkgren, Åbo Lö 13.12 8.53 Familjeandakt. Lars Collmar läser ur sin bok <i>Helga Hund i Paradiset</i> (repris från2005) Må 15.12 Ann–Sofi Storbacka, Ekenäs Ti 16.12 Maria Sten, Helsingfors (repris från 2013) Ons 17.12 Tomas Ray, Helsingfors (repris från 2011) To 18.12 Jan–Erik Lindqvist, Helsingfors (repris från 2010).	Aftonandakt kl. 19.15 Fre 12.12 Kristina Fernström, Helsingfors Lö 13.12 17.58 Ett ord inför helgen, Korsnäs kyrka. Sö 14.12 Jan–Erik Lindqvist, Helsingfors (repris från 14.12 14.12.2009) Må 15.12 Hedvig Långbacka, Helsingfors Ti 16.12 Cate–rina Stenius, Helsingfors (repris från 21.12.2010) Ons 17.12 Eva Kleman, Helsingfors (repris från 10.12.2009) To 18.12 Jan–Erik Nyman, Jakobstad.	Gudstjänst kl. 13.03 Sö 14.12 Gudstjänst med Korsnäs församling. Predikant och liturg: Guy Kronqvist. Organist och kantor: De–seré Granholm.
VEGA	VEGA	VEGA

JULMUSIK KÖRER

Julkonserter i Helsingfors Akademiska Damkören Lyran och Akademiska Sångföreningen ger i år tre traditionella julkonserter. Den första hålls i Pauluskyrkan i Vallgård måndagen den 15 december kl. 19.00 och de två följande i Johanneskyrkan fredagen den 19 december kl. 18.00 och 20.30.

Gudstjänst: sö 14.12 kl 18 i Knös–gården. Norrback, Erica Nygård.
De vackraste julsångerna: ti 16.12 kl 13 på Malax Åldringshem.
Barnens vackraste julsånger: ti 16.12 kl 19 i kyrkan. Barnens julfest med program.
Träffpunkt Socken: on 17.12 kl 10–14 i Sockenstugan, för vuxna daglediga i Malax med omnejd. Vi umgås kring hälsofrämjande program och blir serverade varm sopplunch och kaffe för 3 euro. Loppis. Julfest med julgröt och kaffe.
De vackraste julsångerna: to 18.12 kl 13 på Eva hemmet.
Yttermalax skolas Julkyrka: fre 19.12 kl 9 i kyrkan.
Övermalax skolas Julkyrka: fre 19.12 kl 10 i FH.

❖ **PETALAX**
Samling för pensionärer och daglediga: fr 12 12 kl 13 Englund, Brunell, Kontakten, Norrgård, lotteridragning, servering, taxi
Gudstjänst: med ”De vackraste julsångerna” III Advent sö 14 12 kl 18 Englund, Brunell , julkören, Janet Åkerback–Söderholm, Ras–mus Karlsson solist
Andakt: to 18 12 kl 13 Solbo, kl 14 pensionärshemmets samlingssal Björklund

❖ **REPLOT**
De vackraste julsångerna: i Re–plot kyrka lö kl. 18. Michael och Karolin Wargh, Robert Kronqvist, Bettanz, Ungdomskören, Projekt–kören, Glenn Kaski.
Gudstjänst: i Replot sö kl. 10. Ka–ski, Wargh.
De vackraste julsångerna: i Björkö kyrka sö kl. 15. Michael och Karolin Wargh, Robert Kronqvist, Bettanz, Ungdomskören, Projekt–kören, Glenn Kaski.
Gemensamma kyrkofullmäktige: sammanträde ond 17.12.2014 kl. 18:30 i Replot försh

❖ **SOLF**
Lovisas missionsstuga: öppen lö kl. 11–15. Saker till försäljning tas emot i missionsstugan. Vi samlas to 11.12 kl. 19 i Lovisas missions–stuga för att diskutera fortsatt–ningen.
Pensionärsjulfest: fred. kl. 13. Lucia från Solf skola, Ann–Maj Carlson–Wikström berättar om barndomsjular på 1940–talet, Ann–Mari Audas–Willman, Anders Kronlund.
Bjarnes musikskolas ljusfest: fred kl. 18 i kyrkan.
Be & Te: fred kl. 19.
Gudstjänst: sö kl. 10, Audas–Willman, Kronlund.
De vackraste julsångerna: sö kl. 18, Barnkören, Helsingbykören, Solf Blåsorkester, dir. Jussi Lepistö, Kerstin Haldin–Rönn, Ann–Mari Audas–Willman, Anders Kronlund. Kollekt för Finska Mis–sionssällskapet

❖ **VASA**
TREFALDIGHETSKYRKAN
Luciamorgon: fre 12.12 kl 9, Bra–ges lucia, Vasa svenska försam–lings medarbetarkör, dir. Monica Heikius, Camilla Andersson, tvär–flöjt, Tia–Maria Nord.
De vackraste julsångerna: lö 13.12 kl 18, Trefaldighetskyrkans kör, dir. Mikael Heikius, Wasa byg–dekör o Singsbykören, dir. Jenny Mendelin, Erkki Mendelin, Tor–Erik Store, Martin Sandberg.
Högmässa: 3. advent sö kl 13, Sandin, Mikael Heikius.
Teckenspråkig julmässa: må 15.12 kl 18 i stora förs.salen. Maria Lindberg.
BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Service: at 1 pm, Eva Thö–lix, Jari Nieminen.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Högmässa: 3. advent sö kl 10 Jern, Mikael Heikius.
SUNDOM KYRKA
Luciavandring: sö 14.12 kl 16 med start fr. Sundomv. 148. Vandring över Norrbacken till Sundom kyrka. Glögg, pepparkakor, sång o musik.

PEDERSÖRE PROSTERI

❖ **ESSE**
Fr kl 13.30: Nattvard i Esselunden, Granlund, Ravall.
–**kl 14.30:** Nattvard i Essehem–met, Granlund, Ravall.
–**kl 19:** Luciamusik med Sångens vänner i kyrkan, dir. Bill Ravall. Granlund. Kollekt.
–**kl 20:** Ungdomssamling i Fyren, Björkman.
Lö 13.12 kl 13: Pappa–barndag i församlingshemmet, Isaksson. För barn med pappa, morfar, farfar eller annan manlig anhörig. Program både inomhus och ut–omhus.
Sö kl 10: Gudstjänst i kyrkan, Granlund, Ravall. Textläsare: Margot Borgmästars, dörrvärdar: Konfirmandgrupp TI.
–**kl 14:** De vackraste julsångerna i Signegården, Granlund, Ravall, GloriEss.
–**kl 14:** Sammankomst i Punsar bönehus.
Må kl 15.30: Vinterskriftskolan, samling i församlingshemmet.

❖ **JAKOBSTAD**
Fre 19: Ungdomarnas julfest i FC ungd.utr, Björk.
Lö 19: Luciakonserter i kyrkan, Sångens Vänner, stadens Lucia, Turpeinen.
Sö 12: Gudstjänst med små och stora i kyrkan, Krokfors, Östman, eftisbarn, Lönnqvist.
13: Församlingens julfest i FC. Kl. 14 stadens lucia.
13.30: Julbön på Ahlbäckhemmet, Turpeinen, Östman.
14: SLEF:s julfest i FC.
15: Sammankomst i Skutnäs bö–nehus, Stefan Snellman.
17: Fokus i FC. Lovsång och för–bön, Ulla Nyström, Mats Sjölin ds lovsångsteam.
Ti 17.30: Högmässa på finlands–svenskt teckenspråk i FC, döv–präst Maria Lindberg. Efteråt servering i FC.

❖ **KRONOBY**
Skolgudstjänst för gymnasiet och Ådalens skola: fr 12.12 kl 9.00
Scouternas julfest: fr 12.12 kl 19.00–20.30 i fh
Korsdrag: lö 13.12 kl 19.00 i fh, Boris Salo, ”Fader vår”
Gudstjänst: sö 14.12 kl 10.00, Öst–man, Ellfolk–Lasén
De vackraste julsångerna: sö 14.12 kl 18.00 i kyrkan, Barnkören, Ellfolk–Lasén, Östman
Dagvårdens julkyrka: on 17.12 kl 9.30 (obs tiden) även hemmale–diga fldr välkomna!
Julglögg: för frivilliga medarbetare och förtroendevalda on 17.12 kl 18.00–20.00 i fh

❖ **LARSMO**
To 11.12 kl. 18 (Obs tiden) Kara–gruppens julfest: i församlings–hemmet, med julmiddag å 15 €. Andakt Lassila.
Lau 13.12 klo 19 Kauneimmat jou–lulaulut: seurakuntatalolla, För–samlingskören, Wiklund. Hartaus Sjöblom. Kirkkokahvit.
Sö 14.12 kl. 10 Gudstjänst: Sjö–blom, Wiklund, sång av Mats Löf.
– **kl. 11.30 Holm söndagsskolas:** julfest i församlingshemmet.
– **kl. 18 De vackraste julsångerna:** barnköerna Septimen och Okta–ven, Wiklund. Andakt Lassila.
Ti 16.12 kl. 12 Jul i gemenskap: i församlingshemmet. Vântjäns–ten i Larsmo inbjuder till julfest med julgröt och kaffe, program, bl.a. besök av Jakobstads Lucia. Andakt Bertel Häger. Behöver du ledsagare, eller skjuts, ring Carina Lassila, tel. 040 707 4062. Varmt välkomna med i gemenskapen.

❖ **NEDERVETIL**
Luciakröning: fr 12.12 kl. 19.00 i kyrkan.
Skriftskola: lö 13.12 kl. 9.00–12.00 i fh.
Gudstjänst med de vackraste jul–sångerna: sö 14.12 kl. 14.00 i kyr–kan. Store, Smedjebacka, Remells orkester J–E Nygren.
Arbetsplatsernas julandakt: on 17.12 kl. 8.00 i fh, servering.
Julfest: to 18.12 kl. 13.00 vid Sand–backa Vårdcenter, Store, Smedje–

backa, Dalhem, pensionärskören med H Kronqvist.

❖ **NYKARLEBY**
NYKARLEBY
To kl 18.00: Grötfest för frivilliga och församlingsfaddrar i fh
Lö kl 18.30 Lucia: kyrkan, musik–andakt, Nykarleby manskör
Sö kl 10.00 Högmässa: kyrkan, Edman, Ringwall
Lö 12.00 Julandakt: i Markbygår–den
kl 18.00 Julkonsert: kyrkan, Ny–karleby damkör, andakt Mats Edman
On kl. 13.00: Julandakt Hagalund
To (18.12) kl 13: Besökstjänsten på Hagaborg
MUNSALA
To kl. 17.30: Julkonsert med Ton–fallet kyrkan. dir. Lilius
Fr kl. 19.00 Julkonsert med Rös–ter: kyrkan
Sö kl.15.00 De Vackraste Julsång–erna: kyrkan
JEPPÖ
To kl. 13.00 Pensionärernas natt–vardsgång: pens.bostäderna
Sö kl 10.00 Högmässa: kyrkan, Forslund, Lilius.
Ti kl 18.00 Söndagsskolans jul–fest: fh.
On kl 19.00 Dagklubbens julfest: fh.

❖ **PEDERSÖRE**
Ung gudstjänst: Fr 20 i Purmo kyrka, efteråt samling i Lyjo (Obs ingen samling i Bennäs!)
Julfester:
– Lepplax dagklubb: Lö 10.30 för–middagsgruppen, Lö 13 eftermid–dagsgruppen (Obs tiderna!)
– Sö 13 Lepplax söndagsskola i Lepplax samlingshus
– Sö 14 Söndagsskolan i Flynäng–ens bönehus
– Sö 14 Söndagsskolan i Källby bönehus, Gun–Maj Näse
– Sö 14 Byns och söndagssko–lans i Lövä bönehus, Häggblom, Sandstedt–Granvik
– Må 19 Källby dagklubb i Källby församlingssal
De vackraste julsångerna: Lö 17.12 kl. 8.00 i kyrkan, stadens lucia, för–samlingens körer (Obs tiden!)
Högmässa: Sö 10 med nattvard i kyrkan, lit. Erikson, pred. Hägg–blom, textläsare Christina Portin, dörrvärdar Edsevä gamla
Sammankomst: Sö 12.30 i Kyr–kostrands församlingshem
Julkonsert: Sö 19 med Tonfallet i kyrkan, andakt Erikson, pro–gramblad
Andakt: Ti 14 i Pedersheim, Ek–lund
Prepkurs inför äktenskap: 9–11 januari 2015, Merilä lägergård. Tips på fin förlovningspresent/julklipp till unga par! Info och anmäl före 2.1 till församlingskansli tfn 040–3100440, lena.sandberg@evl.fi

❖ **PURMO**
Fr kl 20: Ung mässa i kyrkan, Portin, Johansson, Lassila.
Lö kl 10–16: Drängstugan öppen, Jul i vår By.
Sö kl 11: Högmässa, Portin, Jo–hansson.
Ti kl 18: Dagklubbens julfest i Kyrkhemmet.
To 18.12 kl 14: Andakt i Sisbacka pensionärsbostäder, Byskata, Johansson.

❖ **TERJÄRV**
Skriftskola: lö 13.12 kl.9–12
Luciakröning: i kyrkan: lö 13.12 kl.19

Högmässa: sö 14.12 kl.10, khden, Leni Granholm
Karasamling med julkaffe: må 15.12 kl.19, fh
Julglögg för församlingens förtro–endevalda och frivilliga medarbe–tare: to 18.12 kl.18, fh

REGION 2

DOMPROSTERIET

BORGÅ
Lö 13.12 KL. 18.30: LUCIAMUSIK med barnkören Diskanten och Borgåbygdens Lucia med tärnor, Eisentraut–Söder–ström, Söderström, Tollander
Sö 14.12 KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYR–KAN, Djupsjöbacka, Lindberg, Söder–ström, Gunvor Flykts gudstjänstgrupp.
DE VACKRASTE JULSÅNGERNA
Sö 14.12 kl. 18: Borgå domkyrka, Kyr–kotorget 1, Lindgård, Söderström, Tol–lander, Domkyrkokören
ON 17.12 kl. 14.30: Brandbackens servi–center Petunia, Adlercreutzgatan 27 –29, Eisentraut–Söderström, Söderström
SÖ 21.12 kl. 16: Mariagården, Slinger–vägen 1, Gammelbacka, Wién, Helene–lund, Camilla Wiksten–Rönnebacka

LAPPTRÄSK
sö 14.12 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Stina Lindgård, Karmen Kelk. Efter mässan kyrkkaffe i Lilla kyrkan, Carita Illman
sö 14.12 kl. 18: Julmusik i kyrkan med Sångargillet, dirigent: Jan–Erik Slätis och Wallmokören dirigent: Minna Österholm, Stina Lindgård, Karmen Kelk
to 18.12 kl. 11.30: Skolgudstjänst, Stina Lindgård, Karmen Kelk, Barnklängen
to 18.12 kl. 13: Julandakt i servicehuset, Stina Lindgård, Susann Stenberg, Kar–men Kelk
to 18.12 kl. 14: Julandakt i Tallmogår–den, Stina Lindgård, Susann Stenberg, Karmen Kelk
to 18.12 kl. 15: Julandakt i Marttahem–met, Stina Lindgård, Susann Stenberg, Karmen Kelk
fr 19.12 kl. 9: Julkyrka med daghemmet och församlingens vuxen–barngrupp, Stina Lindgård, Karmen Kelk
sö 21.12 kl. 18: De vackraste julsång–erna i kyrkan, Östra Nylands Lucia, Barnklängen, Cantando, Stina Lindgård, Karmen Kelk. Utlysande av julfred, Hen–rik Lund, Jan–Erik Slätis. Glögg och pep–parkaka serveras från kl. 17.30.
ti 23.12 kl. 18: Julkaffekonsert ”Nu kom–mer Julen!” och allsång, Riitta Muikku (sång), Karmen Kelk (sång, orgel), Rita Bergman (sång), Tuomas Nikkanen (pia–no). Programblad barn 5 euro, vuxna 10 euro. Intäkterna går till nya orgeln i kapellet. Kaffe, saft, bulle.

LILJENDAL
To 11.12 kl. 18: Kauneimmat joululaulut kirkossa, ECHA–choir från Helsingfors under ledning av Karmen Kelk, Stina Lindgård
Lö 13.12 kl. 18: Cellis, Mariagården
Sö 14.12 kl. 12: Högmässa, Mariagården, Stina Lindgård, Karmen Kelk.
Söndagsskola: med julpyssel för barn 3 år– med Emma Adahl under högmäs–sotid.
On 17.12 kl. 18.30: (OBS TIDEN!) De vackraste julsångerna, Annagården, Lucia, Refrängen under ledning av Janne Slätis medverkar, Stina Lindgård, Kar–men Kelk
To 18.12 kl. 18: De vackraste julsångerna, kyrkan. Östra Nylands Lucia, barnkören Lärkorna, Kyrkokören, Stina Lindgård, Karmen Kelk. Glögg och pepparkaka serveras från kl. 17.30 i kyrkan.
Se även programmet på vår hemsida www.lilje.fi.

LOVISA
Församlingens julbasar: lö 13.12 kl 10–14 i församlingsgården
Ljusfest med Östnylands Lucia: lö 13.12 kl 18:30 i kyrkan
Högmässa: sö 14.12 kl 12 i kyrkan, Blom, Tollander
Pensionärernas julfest: ti 16.12 kl 13 i församlingsgården
Barnens vackraste julsånger: ti 16.12 kl 18 i Valkom kyrka i samband med Puz–zelkväll (kl 16:15–20)
Morgonkaffe: to 18.12 kl 8:30 i Tikva
De ensammas julfest: to 18.12 kl 12 i församlingsgården

Annorlunda Gåva®

GE ANNORLUNDA GÅVOR I JUL OCH DU FÖRÄNDRAR MÅNGA FAMILJERS LIV I U-LÄNDERNA

Beställ de Annorlunda Gåvorna på nätet annorlundagava.fi eller per telefon 020 787 1201

En nykter jul – för barnens skull

www.annalapselleraitisjoulu.fi

JULSÅNGER HELSINGFORS

Brittisk jul i domkyrkan

Anglikanska församlingen i Helsingfors bjuder på traditionsenliga ”Festival of Nine Lessons and Carols” i domkyrkan i Helsingfors onsdagen den 17 december kl. 19.00. På programmet står bibelläsning och traditionella engelska julsånger. Kombinationen av nio bibeltexter och nio julsånger bygger på samma program som traditionellt bandas in och sänds från King’s College i Cambridge.

PERNÄ

Högmässa: sö 14.12 kl. 10 i Pernä kyrka. Robert Lemberg, Paula Jokinen
Förhandsanmälning till diakonins julmiddag: 15-16.12 kl. 10-12 Jeannette Sjögård-Andersson 040-5236096
Julkonsert: on 17.12 kl. 19 Frida Andersson i Pernä kyrka. Frivillig avgift 10 €

SIBBO

Sibbo kyrka: Sö kl 12 familjemässa Camilla Ekholm, Lauri Palin, Isabella Munck, gudstjänstfrivilliga. Söndags-skolans julfest. Start söndag för sportlovs- och dagskriftsskolan.
Kaffe för närståendevårdare: Fr 12.12 kl 13-15, Prästgården. Anmälan behövs ej. Ann-Christine Wiik, Ann-Lis Biström.
Morgonandakt: Må kl 7, Sibbo kyrka. Kaffe efter andakten. Kjell Lönnqvist, Patrik Frisk, Munck, Biström.
Julkonsert: Må kl 19, Sibbo kyrka med Lauri Palin och Camilla Wiksten-Rönnebacka.
Barnens julkyrka: On kl 9:15 & 10, Sibbo kyrka. Katja Korpi, Munck, Palin.
Ungdomarnas julfest: On kl 18:30, Prästgården. Frisk, Lönnqvist.
Sibbo Sångarbrödrens julkonsert: On kl 19, Sibbo kyrka. Program 10€.
Diakonijulklubb: To 18.12 kl 12, Kyrkoby församli. hem. För inbjudna och anmälda. Wiik, Biström, Palin.
Dagklubbarnas julfest: To 18.12 kl. 18, Sibbo kyrka. Korpi, Lönnqvist, Munck, Palin.
Missionsauktion i N. Paipis bykyrka: Fr 19.12 kl 19. Andakt: Ekholm.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Fr 12.12 kl. 10-11.30: Familjefredag i Hörnan. Wiklund
kl. 12.15-13.30: Veckolunch i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E. Välkomna på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.
Lö 13.12 kl. 10: Julgudstjänst i Johanneskyrkan med Tölö gymnasium, högstadieskolan Lönkän och Åshöjdens grundskola. Busck-Nielsen. Lågstadiet musik-klasser 3-6m under ledning av Anna Schultz. Vi inleder med Lucia.
Sö 14.12 kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Terho, Enlund, Fogelberg, Kyrkkaffe.
kl. 16: De vackraste julsångerna i S:t Jacobs kyrka. Repo-Rostedt. S:t Jacobskören, dir. Almqvist, S:t Jacobs barnkör, dir. Natalie Ball, Vox Femina, dir. Martina Brunell.
Må 15.12 kl. 12-13: Diakonilunch i julanda för ensamma och behövande i S:t Jacobs kyrka, 3 €. Salenius, karin.salenius@evl.fi.
Ti 16.12 kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Santeri Siimes.
kl. 14.30: Diakonissornas julutfärd till restaurang Alia (för anmälda) startar från Kiasma.
kl. 18: Andakt i Seniorhuset på Drumsö. Repo-Rostedt.
On 17.12 kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Bäckerman, Almqvist.
kl. 19: De vackraste julsångerna i Gamla Kyrkan. Busck-Nielsen, Bäckerman, Almqvist. aTso kören medverkar.
To 18.12 kl. 9.30 Julgudstjänst i Johanneskyrkan med Kronohagens lågstadium och Kronohagens förskola. Terho
kl. 13: Samtalsgruppen i Majblomman, Sanitärsgatan 4. Stefan Djupsjöbacka.
kl. 16: De vackraste julsångerna i Folkhälsans seniorhus. Terho, Almqvist, Bäckerman. Passionäerna.
Middagsbön i Johanneskyrkan må-fr kl. 12

MATTEUS

Matteus hemsida: www.matteus.fi
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3
Fr 12.12 kl. 19: samling för män julfest. Diskussionskväll (2 vän).
Lö 13.12 kl. 13: De Vackraste julsångerna med Matteus barnkör. Vi sjunger tillsammans med Matteus barnkör, Daniela och Staffan, Bärlund-Palm och Rönnberg. Möjlighet att lätt och behändigt ge kollekt med bankkort, via en kollektautomat (se info nedan).
Lö 13.12 kl. 14: Matteusjulfest för alla åldrar. Underhållande och högtidligt program för alla åldrar med julgröt, julsånger, jultåtor och kaffe/saft. Välkommen.
Sö 14.12 kl. 12: högm, Ahlfors, Sundroos. Kyrkkaffe.

Må 15.12 kl. 14: SeniorRöst julfest med Finlands Lucia, allsång, julgröt och kaffe med pepparkaka, infotorg. Fritt inträde. Välkommen!
Ti 16.12 kl. 18.30-20.30: Matteus jul-körsövning, mera info: Mimi Sundroos, tfn 40-584 0296. Julkören medverkar 21.12 kl. 18 i Matteuskyrkan. Andra övningen 21.12 kl. 16.45 i Matteussalen (2vån).
On 17.12 kl. 9.30-10: morgonmässa, Forsén. Obs tiden!
MARIELUNDSKAPELLET i NORDSJÖ KYRKAN Hamnholmsvägen 7
Sö 14.12 kl. 10: högm, Ahlfors, Sundroos. Kyrkkaffe.
ÖSTERSUNDOM KYRKA Kapellvägen 65
Ti 16.12 kl. 19: De vackraste julsångerna. Vi sjunger tillsammans med Mauriz Brunell, Lars-Olof Ahlfors, Vox Femina kören. Möjlighet att lätt och behändigt ge kollekt med bankkort, via en kollektautomat (se info nedan).
KVARNBÄCKENS KYRKA Kvarnvingen 10
On 17.12 kl. 19: De vackraste julsångerna. Vi sjunger tillsammans med Mimi Sundroos, Johan Hallvar och Toimela Brass. Fritt inträde. Möjlighet att lätt och behändigt ge kollekt med bankkort, via en kollektautomat (se info nedan).
NORDSJÖ KYRKA Hamnholmsvägen 7
To 18.12 kl. 19: De vackraste julsångerna. Vi sjunger tillsammans med Mauriz Brunell, Lars-Olof Ahlfors och Nordsjö sångkör, dir. John Emanuelsson. Fritt inträde. Möjlighet att lätt och behändigt ge kollekt med bankkort, via en kollektautomat (se info nedan).
KOLLEKTAUTOMAT: Detta år, i De vackraste julsångerna tillfällen, har du möjlighet att lätt och behändigt ge kollekt med bankkort, via en kollektautomat. Välj om du vill stöda Finska Missionssällskapets julsamling för u-ländernas mammor eller Westerlings och arbetet i Nepal.

PETRUS

www.petrusforsamling.net
Lö 13.12:
- **kl. 18 Julkonsert med GUF-kören:** i Viks kyrka. Dirigent Håkan Wikman, Petra Schaubman, mezzosopran, Gustav Nystrom, piano.
Sö 14.12:
- **kl. 10 Högmässa:** i Munksnäs kyrka. Lassus, Ahlberg. Kyrkkaffe.
- **kl. 10 Högmässa:** i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Hilli.
- **kl. 14 De vackraste julsångerna:** i Kottby kyrka. Hilli, Ahlberg, Vokalensemble, Sandell.
- **kl. 15.30 Puls-gudstjänst:** i Petruscentret, Vesperv. 12 A.
- **kl. 17 Traditionell julkonsert med Gillekören:** i Munksnäs kyrka. Svenskfinlands Lucia 2014 medverkar.
Må 15.12:
- **kl. 9.30 Julkyrka för de minsta:** i Södra Haga kyrka.
Ti 16.12:
- **kl. 18 De vackraste julsångerna:** i Södra Haga kyrka. Furahäkören, Ahlberg, Thylin.
Petrus församlings kansli är stängt 24-26.12, 1-2.1 och 6.1.

HELSINGFORS PROSTERI

Julsajten www.jul.fi: har öppnats och inleder julen.
Kröningen av Finlands Lucia: sker på Luciadagen 13.12 kl.17 uppe vid Helsingfors domkyrka av barnombudsman Tuomas Kurttila. Årets Lucia Vanessa Eriksson färdas därefter i kortege genom Helsingfors. Luciamarknaden är följande dag kl.12-14 vid hörnet av Norra Esplanaden och Centralgatan nära Stockmann. Man kan bl.a köpa mat och juldekoratione. Luciainsamlingen går till hjälp för utsatta barnfamiljer. Arrangör: Folkhälsan.
Tonen från himlen lever kvar: Helsingfors julkubbor 2014 kan beses i skyltfönster i stadskärnan under adventstiden samt i olika kyrkor fram till 6.1.2015. Att återge julberättelsen med hjälp av dockor, bilder eller skulpturer är en gammal kristen tradition. Mer info: www.jouluseimet.fi
Församlingarnas samtalsjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/natjour
Användaren behöver inte uppgge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!
KAMPENS KAPELL: är öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18.
Mer info www.helsingforsforsamlingar.fi

KURS ÄKTENSKAP

Går du i giftastankar?

För nyvriga par och par i vigselstankar ordnas Prep-kurs inför äktenskap 9-11 januari 2015 på Merilä lägergård utanför Jakobstad med bland andra **Boris och Vivian Salo**.

Kursen är en fin förlovningspresent eller julkapp till unga par! För mera info se www.pedersoreprosteri.fi, anmäl före 2.1 till lena.sandberg@evl.fi.

DEUTSCHE GEMEINDE

So 14.12. um 11 Uhr: Abendmahlgottesdienst zum 3. Advent (Panzig)

EVANGELIFÖRENINGEN

Hfrs Skarpskytteg. 13
Sö 14.12 kl 16: Julfest. Tal Jakob Dahl-backa, servering.
Ti 13.1.2015 kl 18: Missionskväll, Torsten o. Tua Sandell.
Övr. värtermen: www.slef.fi

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor sö 14.12. Tredje sö. i advent: Esbo domkyrka kl. 12.15. Kanckos, Bengts, Malmgren. Kyrkkaffe i Sock-enstugan.
Hagalunds kyrka kl. 12. Ahlbeck, Wikman. Vindängens skolas Lucia. Julgröt.
Kammarkören Novenas 10-årsjubileums- och julkonsert: Esbo domkyrka fre 12.12 kl. 19. Heinrich Schütz: Historia der Geburt Jesu Christi. Kammarkören Novena, dir. Nina Kronlund. Tuukka Terho, luta & sång. Juho Punkeri, violin & sång. Juha-Pekka Koivisto, violin, Teemu Kauppinen, kontrabas, Jan Takolander & Vesa Lehtinen, trombon, Jani Sunnarborg, dulcior, Petri Arvo & Janek Öller, flöjt, Jaakko Saari-nen, zink, Markus Malmgren, orgel. Fritt inträde och program.
Julfest med de vackraste julsångerna och Lucia: Kalajärvi kapell lö 13.12 kl. 15, Ertman, Jäntti, Bengts, sånggruppen Fiona och Rödskögs skolas Lucia.
De vackraste julsångerna: Sökö kapell må 15.12 kl. 19. Malmgren, Ahlbeck. Nik-las Vepsä, solosång.
Julkonsert med Esbo Arbis operagrupp: Köklax kapell må 15.12 kl. 19. Dir. Timo-Juhani Kyllönen.
Manskören Manifestums julkonsert: Esbo domkyrka ti 16.12 kl. 21.

GRANKULLA

To 11.12 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.
Kl. 18.30 Bibelkväll: i Sebastos, Carola Tonberg-Skogström.
Kl. 19-21 Facebook-mottagning: Marlen Talus-Puzesh.
Kl. 18 Musikinstitutets ljuskonsert: i kyrkan.
Lö 13.12 kl. 19 Linnéa Lang kröns till Grankulla Lucia: av Finn Berg i Grankulla kyrka. Luciakören, Pamela Sandström, Barbro Smeds, Daniel Nyberg.
Sö 14.12 kl. 12 Högmässa: Carola Tonberg-Skogström, Barbro Smeds. Kaffe i nedre salen.
Ti 16.12 kl. 9.30 Familjeljyktan: i Sebastos, Yvonne Fransman, Barbro Smeds.
Kl. 13 Pensionärernas gemensamma julfest med gröt: i övre salen. Grankulla Lucia och GSP-Klang medverkar.
Kl. 18 Damkören Grazia: i övre salen, Anne Hätönen.
On 17.12 kl. 19 De vackraste julsångerna: i kyrkan. Carola Tonberg-Skogström, Barbro Smeds. Esbo Sångkör medverkar. Aulaglogg med mingel.

KYRKSLÄTT

Herdar och ånglar sökes till julspelet: anmäl ditt intresse senast 12.12 till kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. Julspelet uppförs 24.12 kl. 14.30. Barn i alla åldrar är välkomna med.
Julgröt: fre 12.12 kl. 10-11 i Masaby kyrka.
EFFA Öppen klubb för elever i åk 3-4: fre12.12 kl.13.30-16 på Lyan, Prästgårdsbacken 5. Bl.a. lek, pyssel och mellan-mål. Ingen anmälan behövs.
Glögg och pepparkakor: fre 12.12 kl. 15-19 terminsavslutning på Hörnan Socken-stugustigen 3.
Lucia: lö 13.12 kl. 17.15 i Kyrkslätts kyrka.
Högmässa: sö 14.12 kl. 12 i Kyrkslätts kyrka. Mikaelikören medverkar. Heikel-Nyberg och Joki.
De vackraste julsångerna: sö 14.12 kl. 16 i Masaby kyrka. Med solosång medverkar Mirva och Miranda Saunamäki. Höglund och Joki.
Julandakt för små barn: tors 18.12 kl. 9.30 i Haapajärvi kyrka. Familjer som inte är med i någon av församlingens grupper är också välkomna!
Kyrkoherdeämbetet öppet må-fre kl. 9-15, tel. (09) 8050 8292: www.kyrkslatts.svenska.fi.

TAMMERFORS

Sö 14.12: 3.advent. Gudstjänst kl 11 i SvH, Kim Rantala.Taizé sänger med Es-camilla och Kai Wirzenius.
Ti 16.12: Tisdagsklubben SvG kl 13-14.30 och kl 14.30-15.30. Julfest!
To 18.12: Julkonsert kl 19 i Pispala kyrka, Scaramella och Vox Cor.

VANDA

Barnens julkyrka: fre 12.12 kl. 9.30 och kl. 10.15 S:t Martins kapell.
Högmässa: sö 14.12 kl. 10 i Helsinge kyrka S:t Lars. A. Paavola, I. Hokkanen.
Högmässa: sö 14.12 kl. 12 i S:t Martins kapell. A. Paavola, I. Hokkanen.
Jul-och välgörenhetskonsert: må 15.12 kl. 19 i Helsinge kyrka S:t Lars. Man-skören Manifestum, dir. J. Rannila, K- E Gustavsson, orgel, A. Konttori, piano. Vanda Lucia med följe. Arr. Lions Club Vantaa/ Helsinge i samarbete med Vanda församlingar och Vanda musik-institut- svenska enheten. Biljetter å 25 euro.
Barnens julkyrka: må 15.12 kl. 9.30 i Folkhälsanhuset, Vallmovägen 28.
Familjecafé: i samarbete med Folkhålsan må 15.12 kl. 9.30- 12 i Martinisti församlingscentrum.
Barnens julkyrka: ons 17.12 kl. 9.30 och kl.10.15 i Martinisti församlingscenter, Bredängsvägen 2
Dickursbykyrkets: samlas ons 17.12 kl. 14 i Folkhälsanhuset, Vallmovägen 28.
Barnens julkyrka: to 18.12 kl. 9.30 i Dag-hemmet Trollebo, Vidjegränden 2.

RASEBORGS PROSTERI

BROMARV

Sö. 14.12 kl. 10: Högmässa, Gideoniterna medverkar. Staffan Söderlund och Sofia Lindroos.
Ti. 16.12 kl. 18: De vackraste julsångerna i kyrkan. Medverkande bl.a. Tenala-Bromarvs Lucia, kyrkokören och Sofia Lindroos.

EKENÄS

Allmänheten inbjuds till församlingarnas avslutningsandakt: to 11.12 kl. 19 i Pojo kyrka. Andakt: khde Anders Lindström. Musik: J.Sibelius Op.1 No 1-5, Eva Co-mét, sopran, Hanna Noro, ackomp. Arr. Raseborgs kyrkliga samf.
Julkonsert: fr 11.12 kl. 19 i Ekenäs kyrka med Musikinstitutet Raseborg. Fritt inträde.
Luciakröning: lö 13.12 kl. 18 i Ekenäs kyrka. Kollekt.
Högmässa: sö 14.12 kl. 10 i Ekenäs kyrka, A.Lindström, P.Nygård.
Julkonsert: sö 14.12 kl. 18 i Ekenäs kyrka. Västrnyländska Kammarkören, dir. Niels Burgmann. Programblad 15 €.
Barnens julkyrka: ti 16.12 kl. 9 och 9.45 i Ekenäs kyrka, T.Wilman, N.Burgmann, H.Hollmérus, E.M.Qvarnström.
De vackraste julsångerna: to 18.12 kl. 17.30 i Österby förs.h. Barnvänligt med sång, ringdans och servering. Holl-mérus, E.M.Qvarnström, N.Burgmann, K.Wikström. Kollekt för FMS.
Se hela annonsen i VN samt på www.ekenasforsamling.fi

INGÅ

Fre 12.12 kl 18 israeliska danser: för-samlingshemmets källarvåning.
Lö 13.12 kl 15-17: ladysauna: samling i Prästgården.
Sö 14.12 kl 10: högmässa i Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann.
Sö 14.12 kl 15-20: Missionssyfo-rening-ens julbasar i Prästgården till förmån för Kyrkans utlandshjälp. Handarbeten, bakverk mm.
Sö 14.12 klo 12.00: Emma-café: jullunch i ungdomshuset.
Sö 14.12 kl 16: De vackraste julsångerna i Ingå kyrka: Kyrkokören, Barnkören, Gustafsson Burgmann, Hellsten.
Verksamhet på finska:
Pe 12.12. klo 19: äijäs sauna. Kokoon-tu-mispaikkana Pappila.
La 13.12 klo 9.30: pyhäkoulu seurakun-tatalon kellarikerrokossa.
Su 14.12 klo 18: Kauneimmat joululau-lut Inkoon kirkossa: Gaudete-kuoro, Nicolina-kuoro, Gustafsson Burgmann, Hellsten.
Ti 16.12 klo 13: laulupiiri seurakunta-taloilla.
Suomenkielinen joulujuhla isoille ja pienille: to 18.12.2014 klo 18 seurakun-tatalolla. Tuo mukana pieni lahja n. 3 €. Ilmoittautumiset viim. 15.12 kansliaan puh 09-2219030.

KARIS

Musikandakt : To 11.12 kl. 19 i S:ta Maria kyrka, Pojo. Anders Lindström. Hanna Noro. Eva Comét, sopran.
Julkonsert: To 11.12 kl. 19 med Gammel-stadens Ungdomsförenings i Helsingfors kör (GUF-kören) i Svartå kyrka. Petra Schaubman, mezzosopran. Gustav Ny-ström, piano.
Julkonsert: Fr 12.12 kl. 19 med Västrny-ländska kammarkören i S:ta Katarina kyrka.

PÅ GÅNG

Röster håller adventskonsert i Munsala och Vasa
Vokalsemblen Röster, under ledning av Maria Timoshenko, uppträder i Munsala kyrka fredagen den 12 december och i Brändö kyrka tisdagen den 16 december. Alla konserter hålls klockan 19.00.

Årets adventskonsert, som är lite annorlunda än en traditionell advents-konsert, heter ”Röster i advent” och innehåller förutom körsång också dikter, psalmsång och solosång av sopranen Elina Granlund. De flesta tonsättningarna är moderna och många texter är från Bibeln eller liturgin. Repertoaren innehåller stycken på svenska, finska, engelska, norska, latin och ryska.

Vokalsemblen Röster bildades 2008 och består i dag av 16 erfarna sångare i olika åldrar.
Biljetter 15€ vid dörren.

LEDIGA TJÄNSTER

Är du vår blivande ”musikantor”?

Vi anställer en vikarierande kantor/musikledare fr.o.m. 1.1.2015 t.o.m. 30.6.2015, med möjlighet till förlängning.

Behörighetskrav: C-kantor eller motsvarande för tjänsten lämplig utbildning.
Tjänsten är på heltid, lön enligt kravgrupp 502.

Ansökningarna skickas så att de är framme **senast måndag 15.12 kl. 14.00** per post till Sund-Värdö församling, Norra Sundsvägen 235, 22520 Kastelholm, eller per e-post till juanita.fagerholm-urch@evl.fi. Mera information fås från kyrkoherden, tfn 0457 313 5891, e-post samma som ovan.

Övrig info: <http://sund-var doforsamling.fi>.

Karis-Pojo Lucia: Lö 13.12 kl. 18 kröns i S:ta Maria kyrka, Pojo.
Högmässa: Sö 14.12 kl. 12 i S:ta Katarina kyrka. Kyrkkaffe.
Barnens julandakt: Ti 16.12 kl. 9 i S:ta Katarina kyrka.
Musikinstitutets julkonsert : Ti 16.12 kl. 18.30 i S:ta Katarina kyrka.
Barnens julandakt: On 17.12 kl. 9 i S:ta Katarina kyrka.
Barnens julandakt: On 17.12 kl. 10.30 i Svartå kyrka.
Sångfestkören: On 17.12 kl. 18.30 övar i S:t Olofs kapell.
Gemenskap över gränserna: To 18.12 kl. 19 med förbön och lovsång i S:ta Katarina kyrka.

SNAPPERTUNA

to 11.12 kl 13.30: Dagträff i Prästgården. Skolans lucia besöker oss. Välkomna!
to 11.12 kl 18-21: Ungdomskväll i Langansböle
to 11.12 kl 9: över kören
sö 14.12 kl 16: Julkonsert i kyrkan. Medv. Susann och Kenneth Sonntag, Teddy Granroth och Peter Lundblad.

TENALA

Sö. 14.12 kl. 13: Gudstjänst, Gideoniterna medverkar. Staffan Söderlund och Sofia Lindroos.
Sö. 14.12 kl. 14.30: hela församlingens julfest i församlingshemmet.

ESBO STIFT

LOJO
Dagklubb: för 3-5 åringar i Virkby kyrka på tisdagar och torsdagar kl.9.00 - 12.00. (Virkby kyrka, Virkbyvägen 1, 08700 Lojo)
Familjeklubb: i Virkby kyrkas källare på måndagar kl.13.15-15.00 för 3-4 klas-sister.
Ungdomskvällar: i Virkby kyrkas källare på torsdagar kl.18.00-20.00.
Kör i församlingen: Kören övar i Virkby kyrka på måndagar kl.18.20-19.50 i ledning av Katja Wiklund.
Handarbetscafé: i Virkby kyrkas källare. Tisdagar kl.18.00-20.00.
Juniorklubb: i Lindkulla, Karstunraitti 4, på måndagar kl.13.30-16.00 för åk 3-6. Sista gång före jul 1.12.
Familjeklubb: i Lindkulla, Karstunraitti 4, på fredagar kl.9-11.30.

Annonsera i

KP
KYRKPRESSENMed en annons
när du hela
Svenskfinland.Spara energi och
pengar!

Du når oss på:

**050 329 4444,
050 092 4528**

Eller via e-post:

annons@kyrkpressen.fi**www.kyrkpressen.fi**

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Ledare för finl.sv. kulturorganisation söker trevlig hyreslägenhet 3-4 r + kök i centrala Helsingfors. Kontakt: 040-5386718

Skötsam arbetande rökfri man söker etta i H.fors eller Alberga. Tel. 050-3299264/Bärlund

Skötsam (rökfri/ej husdjur), snart färdig pedagogikstud. tjejl, 27år, söker bostad i H.fors (20-50m2/ca. 600€?). Anställning inom undervisning. 0407743032/Suvi

Bor Ni i en för stor bostad i Södra H-Fors och skulle vilja sälja den till en barnfamilj på 4 pers? +100m2 sökes. Staffan, 0407022838.

UTHYRES

Åbo centr. 2R+K+balkong, 49m². 7.-vån. Nyrenoverad. 680 EUR/mån. tel: 050 65219

Etta 31m2 i centrala Åbo i gott skick. Genast ledig. T. 040-8203299

DIVERSE

Stiftelsen Lillegården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö. Tel. 050 590 3780, mån-tors 9-12.

Förmånligt seniorboende med helpension för Herrar på stiftelsen Fridhäll i Kottby, Helsingfors. Lägenheterna är ca 30 m². Fridfullt område med bra kommunikationer. Förfrågningar per Tfn. 09-777 12 213. Vardagar 9-12.

Tyska mässan i Pargas Kyrka

Åbolands svenska kyrkosångskrets uppförde Franz Schuberts Tyska mäsas i Pargas kyrka den 16 november 2014.

Peter Södergård dirigerade och Hanna Lehtonen ackompanjerade. Ytterligare 11 musiker och ca 70 körsångare deltog. Med textläsning mellan sångerna medverkade Harry S Backström.

Musikandakten var välbesökt och stämningen var god.

ROSITA FRIMAN

I MIN FÖRSAMLING

Välsignade tvålar

I Finström-Geta församling höll vi familjegudstjänst i Geta 9.11 och i Finström 16.11. Då samlade vi in en "hygienartikel-kollekt". Församlingen hade med sig schampo, tvålar, toapapper, deodoranter, tandkräm, tandborstar med mera. Under kollektsalmen gick man fram med sin gåva till kollektbordet vid altaret. En härlig, konkret kollekt. Vackert var det med alla glada givare - en härlig mix med vardagliga men

nödvändiga ting på bordet.

Hygienartiklarna har förts till Matbanken på Åland för vidare utdelning i samband med att människor hämtar matkassar. Vi hoppas att de är dryga och kan glädja många - dessa välsignade tvålar!

MARIA SJÖLUND, DIAKON I FINSTRÖM-GETA FÖRSAMLING

HÄLSORESA PÅ Tervis SPA

22-28.2.2015 529€
BUSS-BÅT-HELPPENSION-
LÄKARBESÖK +
6 DAGARS
BEHANDLINGSPAKET

RUTT: PARGAS-KIMITO-
EKENÄS-KARIS- KYRKSÄTT
O.S.V.
TERVIS HAR SERVICE ÄVEN PÅ
SVENSKA

PARTOURS
Pargas, 0440 524911
partours@parnet.fi

Kristoffer Streng
Stefan Järnsten

HETT GÅVOTIPS
4 cd:n = 55€ (inkl.postavg)
www.kristofferstreng.fi

"WOW"

så bra Malin Klingenberg's Alberta Ensten och Uppfinnarkungen är!
Ohoj alla lärare och annat skolfolk!"

Katarina Gäddnäs, FB

Malin Klingenberg:
**Alberta Ensten och
Uppfinnarkungen**

Fartfylld kapitelbok för 9-12-åringar.
Illustrationer Ida-Maria Wikström.

Ida-Maria Wikström och Malin Klingenberg

Fontana Media

tfn (09) 612 615 30
info@fontanamedia.fi
www.fontanamedia.fi

"En given succé, javisst." - Österbottens Tidning

FOLKETS DAGBLAD

Om österbottenska politiker, spelmän, vildsinta entreprenörer och de vanliga verkliga människorna.

**PLATSER FINNS UNDER MELLANDAGARNA.
NU SÄLJER VI BILJETTER TILL VÅREN 2015, BOKA DIN PLATS.**

WASA TEATERS BILJETTKASSA
Sandögatan 7, 06-3209330
öppen må-lö kl 12-14.30 & 15-17

WWW.NETTICKET.FI/WASATEATER | WWW.WASATEATER.FI

KOMMANDE RESOR:

19.-20.12.
20.-21.12.
30.1.-2.2.
6.-8.2.
14.-15.2.
6.-10.3.
19.-22.3.
27.-28.3.
2.-9.4.
8.-12.4.
14.-21.4.
2.-11.5.
3.-9.5.
16.-17.5.
16.-25.5.
6.-15.6.
10.-15.6.
27.7.-2.8.
9.-14.7.
3.-9.8.
18.-23.8

Mamma Mia, Helsingfors, några platser kvar
Mamma Mia, Helsingfors, några platser kvar
König Ludwig Lauf
Jokkmokks vintermarknad
Mamma Mia, Helsingfors
Vasaloppet (5 platser kvar)
Birkebeinerrennet
Vårträdgård i Helsingfors
MC repetition i Nice
Paskresa till St Petersburg
Uppliv varen i Holland
Kroatien kryssning
Resa till Svir
Mamma Mia, Helsingfors
Kroatien kryssning
Kroatien kryssning
Vätternrund
Resa till Nordkalottens fronter
Vandringsresa till St Moritz
Vandringsresa till Österrike
Fjärrkarelen

Bekanta Dig också med våra www-sidor.
Populära stadsemester osv...

ANMÄLNINGAR OCH YTERLIGARE INFORMATION:

myynti@kockolanmatkatoimisto.fi
www.kockolanmatkatoimisto.fi

Kockolan Matkatoimisto
Karleby Resebyrå

Fabriksg. 8, 67100 Karleby, Tfn (06) 823 8300, fax (06) 823 8346

Optisk specialaffär

Torggatan 9 Tel. 018-19 226
Mariehamn

Kajs Massagetjänst

Hjälper dig med
nack, rygg- och
muskelbesvär
Ring och beställ tid!

Leg.massör Kaj Sandell
Bärklarsv. 3, 68810 Yttersele
tel. 0500-852 040

HAR DU KNEPIGA FRÅGOR OM SKOG?

Kontakta våra
rådgivare och diskutera
dina skogsfrågor.

Kundtjänst: 029 432 407
kundtjanst@skogscentralen.fi

MinSkog.fi

HUR STÅR DET TILL MED DIN SKOG?

Använd MinSkog.fi när du planerar dina skogsarbeten. Bekanta dig med tjänsten på adressen www.minskog.fi.

www.minskog.fi | www.skogscentralen.fi | www.metsäkartta.fi

INKAST THOMAS ROSENBERG

Men var blev folket?

DET ÄR inte så lite paradoxalt. Turerna kring äktenskapsfrågan visar ju att folk verkligen bryr sig om det som sker i vår kyrka. Dörrarna går som på en bättre saloon: somliga springer ut, upprörda över de beslut som fattats, medan andra springer in tillbaka, lika upprörda. Och paradoxen? Att man sedan inte alls verkar bry sig när det gäller att välja förtroendevalda. Röstningsaktiviteten i församlingsvalen var ju än en gång häpnadsväckande låg (15,5 %). Att folk inte orkar släpa sig till valurnorna i ett EU-val kan jag ännu förstå, eftersom beslutsfattandet i Bryssel och Strasbourg onekligen känns avlägset. Men kyrkan, som ändå fortfarande, både bildligen och bokstavligen, står mitt i byn (låt vara numera oftast en bit ifrån). Hur kan det komma sig att de flesta inte kunde bry sig mindre? Min egen församling i Lovisa hörde rent av till de allra sämsta i hela stiftet (10,8 %). Ännu eländigare var det i grannförsamlingen Pernå (10,6 %). Obegripligt, eftersom vi ändå talar om orter där gemenskapen fortfarande är stark.

EN BIDRAGANDE orsak var utan tvekan att lokaltidningen i förväg nästan helt mörkade valet, och de flesta därför inte hade en aning om vilka som var kandidater, än mindre vad de stod för. Men också från församlingens sida var engagemang ett noll. Det var som om man egentligen inte alls ville engagera någon utanför den innersta kretsen, dvs. de få som redan är aktiva och engagerade. Så är det ju också på många andra håll, ibland med sämjeval som resultat. Ofta rena eufemismen för antingen slapphet eller inkräkthet. Med den dukningen blir valdeltagandet självfallet därefter. Men det leder ofelbart också till en lika ohanterlig som olustig situation för en kyrka som åtminstone till namnet representerar, om inte hela folket så åtminstone de allra flesta. För det kan ju inte vara så att den stora majoriteten snällt nöjer sig med att betala sin kyrkoskatt, och får den service den ibland behöver – men överläter allt beslutsfattande åt en liten minoritet, som dessutom i många viktiga frågor har en helt annan åsikt än man själv? Klyftan mellan kyrkans förtroendevalda och den tysta majoriteten passiva församlingsmedlemmar är ju redan besvärande djup.

ATT VALDELTAGANDET bland de yngsta var ännu lägre (6.1 % i hela landet, och i min egen församling noll procent) är mindre bekymmersamt. Må vara att jag förstår ambitionen bakom sänkningen av rösträttsåldern till 16 år, det vill säga att konfirmationen sedan gammalt varit den ritual då man blir upptagen som vuxen i församlingen, och får nattvarden, och att församlingarna självfallet gör vad de kan för att fånga upp de årskullar som konfirmerats. Men såväl gjorda undersökningar som min egen erfarenhet visar entydigt att ungdomarna själva inte är intresserade. Och det är väl egentligen ganska klokt, eftersom förtroendemannarollen onekligen förutsätter ett visst mått av livserfarenhet och kunskap. Men vi vuxna? Är det faktiskt bara könen i sänghalmen som intresserar?

Thomas Rosenberg är sociolog, skriftställare och samtidsanalytiker.

HOMOSEXUALITET JESUS

Kärleken är viktigare än formen

I de sammanhang Jesus säger att Han kommit för att uppfylla och fullborda Guds lag ("lagen") ger Han också på ett eller annat sätt ett ultimatum, ett etiskt imperativ. En ny befallning. Älska varandra. Vi bör notera att i praktiken raserade den levande Jesus många judiska lagar och förbud. Det gjorde Honom kriminell. Han tog udden av ceremoniellt sexuella renlighetslagar (t.ex. förbudet att beröras av kvinnovätskor, blod, tårar) och praktiskt religiösa, även somliga av dem med sexuell udd (förbudet att arbeta – rädda oxen ur brunnen på sabbaten, plocka sädesax om man är hungrig, förbudet att undervisa kvinnor som män) samt sociala lagar utformade för att människan inte skulle besudla sig (förbudet att sitta till bords med horor, tiggare och ockrare). Jesus satte sin sociala familj framför sin biologiska familj, under heterobrolo-

pet i Kanaan. En syndare i sin samtids ögon. Jesus var i de frommas ögon, i ord och handling pervers (per-versus: mot den i judisk kultur naturliga gudomliga kosmiska ordningen). Sålunda var han fritt villebråd för dem som önskade kalla Honom äcklig, sinnessjuk och avskyvärd. Han besudlade sig på samma förbudna sätt som om Han skulle ha droppat sin lem "i en kvinnas blods källa", något belagt med dödsstraff enligt lagarna. Han behandlade kvinnorna som om de varit män (Maria Magdalenas tårar, Martas syster Maria vid undervisningspulpeten i stället för köket). J.P.Sanders böcker om judisk kultur förklarar att renlighetslagar såg kroppsvätskorna vara omvälvande farliga. Renlighet versus syndasmuts var centralt fokus i judiskreligiöst tänkande. Sanders skriver att mensblodet, sperman, tårarna sågs rubba den kosmiska ordningen. Därav de

”Jesus var i ord och handling pervers och fritt villebråd för dem som ville kalla Honom äcklig, sinnessjuk och avskyvärd.”

digra arkeologiska fynd av badkar på bakgårdarna i judiska boningshus. Och vad viktigt är – det var fariserna Jesus näpste till riktigt ordentligt, det var dem han hotade med evig eld. Medan Han lät kvinnan med nardusflaskan väta Hans bara kropp, direktkontakt med hud och tårar. Han umgicks med det förbudna. Jesus, en lagöverträdare, hade beseglat sin dödsdom i fariséernas ögon. Älskar vi varandra på samma sätt som Kristus älskat oss? Nej. Här i kristenheten råder hat. Något ljushuvud i Borgå stift kallar homosexuella för sinnessjuka. Någon annan

för äckliga och perversa. Även om redan ärkebiskop emeritus John Vikström på sin tid sade att det får vara nog med förföljelse, mobbning. Homosexualitet är inte en sjukdom, utan som sexualitet i övrigt en genuin del av människors personliga kärna. Men enligt mina observationer på sistone godtar kyrkans medarbetare ännu föraktfulla kommentarer på sina nättådar. Aktivt genom att "gilla" exempelvis på Facebook, och passivt, med att tåga. Jag undrar: vad undervisas egentligen åt församlingsungdomar, predikas i andakter och handleds i personliga samtal? Jag befarar det värsta. När det gäller äktenskapet, som förresten för oss lutheraner inte är något sakrament, gör vi som fariséerna om vi låter formen gå före innehållet.

MONIKA PENSAR
Helsingfors

ÄKTENSKAPET BIBELN

Vi behöver en väckelse

Äktenskapet är ett av Gud instiftat förbund mellan man och kvinna. Att ingå ett förbund är i Bibeln alltid en allvarlig sak. "Har ni inte läst att Skaparen från början gjorde dem till man och kvinna?", säger Jesus och vidare "Därför skall en man lämna sin far och sin mor för att leva med sin hustru, och de två skall bli ett. De är inte längre två utan ett. Vad Gud har fogat samman får människan alltså inte skilja åt." Matt. 19:1-12 handlar om detta. I Hebr. 13 står "Äktenskapet skall alltid hållas i ära och den äkta sängen bevaras obefläckad". Äktenskapet har verkligen inte hållits i ära i vårt land. Många präster har vigat vilka äktenskapsbrytare som helst till nya äktenskap och präster som vågrat göra det har blivit offentligt utskällda av sin biskop. Numera kan man till och med bli

vald till biskop också om man är fränskild och omgift, helt emot Bibelns rekommendation. För tillfället vill många ändra på betydelsen av ordet äktenskap. Saltet har mist sin salta och många som kallar sig kristna trampar hur som helst på Ordet. Om man nu alls brytt sig om att ta reda på vad det står i Bibeln. I den yttersta tiden kommer människorna att älska vållust mera än Gud, sägs det bland annat i den träffande beskrivningen på nutidsmänniskan i 2 Tim. 3. Vi har kommit till den tid då många bara vill höra sådant som de önskar, 2 Tim. 4:3. Vi skulle behöva en genomgripande väckelse i vår folkkyrka. Herrens anklagelser i Hosea 4:1-10 gäller säkert också Finland.

REGINA KREANDER
Grankulla

ENERGIPOLITIK FENNOVOIMA

Ingen samvetsfråga

Kärnkraft hör inte precis till KP:s debathörna, men en kommentar till B. Norrvik 27.11 är nödvändig. Fennovoima blir finskt, ligger på finsk mark, har finsk majoritet och vi avslutar även om avfallet och var uranet köps. Finland vill bli mindre beroende av rysk direktimport, exempelvis gas, vars ledning kan kapas av herr Putin. Alltid skrämmar man vad gäller avfallet som förorsakar så mycket "psykiskt lidande" – snömos. Tänk på att Lovisa atomavfall sedan 1970-talet ännu ligger i provisoriska lager – så farligt att folk ej ens vet det! Jag frågar: Hur många har dött i Finland, i Europa? Aldrig talar man om kolkraftens offer, 100 000-tals offer i världen överlag och indirekt i föroreningar, olyckor med mera. Ingen gör en lista på

”Aldrig talar man om kolkraftens offer, 100 000-tals offer i världen överlag och indirekt i föroreningar, olyckor med mera.”

kolkraftsanvändare, den vore alltför lång. Fennovoima ska få och får tillstånd. Atomkraft är en av de renaste energiformerna jämfört med fossila bränslen och det är ingen samvetsfråga.

FRED KOROLEFF
Helsingfors

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

GOD GÄRNING

”Ärkebiskopen har gjort en god gärning i och med sina inlägg på Facebook. Han öppnar för en mera tolerant människosyn i kyrkan.”
Pär Landors ledare i Åbo Underrättelser

BESLUT RIKSDAGEN

Bra sagt av Kari Mäkinen
”Ärkebiskopen sade just det som en kyrkoledare i en folkkyrka ska säga: han stödde en minoritet – där många är medlemmar i hans kyrka – samtidigt som han betonade att kyrkan gör sina eg-

na bedömningar, utan att styras av den världsliga makten”, skriver **John-Erik Jansén** i ledaren i Västra Nyland.
”Men kyrkan har nog anledning att vara orolig över att så många befinner sig på tröskeln till att skriva ut sig och bara behöver en liten knuff.”

Vill leva för miljöns bästa

EKOLOGI. I Tenala skapar Victoria Lindqvist och Jon Lindström en lite bättre värld.

TEXT OCH FOTO:
NINA ÖSTERHOLM

Hur hamnade ni stadsbor på ett gammalt internat i Tenala?

– För mig känns det som att komma till mitt andra hem. Jag har spenderat mina barndomssomrar i Trollshovda i utkanten av Tenala. Varje onsdag följde jag med mina föräldrar till Tenala kyrkby för att handla min onsdagspocket eller avhämta en moster från bussstationen. Naturen identifierar jag mig också starkt med, landskapen och dofterna är de samma som då, berättar Jon Lindström som till vardags arbetar inom nordiskt samarbete i Helsingfors.

Också Victoria Lindqvist känner sig hemma i Tenala.

– Jag är uppvuxen på landet i Borgå och vill gärna ge

VICTORIA LINDQVIST och Jon Lindström fick kavla upp ärmarna och börja ta emot gäster, bädda, feja och laga frukost, när de tog över Bed and Breakfast-verksamheten på Villa Christine i Tenala förra sommaren.

en uppväxt i landsortsmiljö till vår egen 2-åring. Efter 15 år i diverse hyresbostäder i Helsingfors var det dags för ett nytt kapitel, säger Lindqvist som är musikpedagog och frilansmusiker.

Vad ska ni göra med huset?

– Huset, som kallas Villa Christine, har redan fungerat som både Bed- and Breakfast och som kurs- och lägergård en tid. Det tänker vi också fortsätta med. Som

bäst jobbar vi med att göra huset så ekologiskt som möjligt både vad gäller mat, energilösningar, tvättmedel, anskaffningar, material vid renoveringar med mera. Vi försöker skapa ett på alla sätt

hållbart semesteralternativ men också en mötesplats där man kan samlas kring kreativitet, välmående och balans. Dessutom vill vi ju ha ett hem där vi själva trivs.

Hur vågar man ge sig in i ett sådant äventyr med ny företagsverksamhet och ett gammalt trähus att sköta?

– Innan vi köpte Villa Christine kände jag ofta en inre oro och rastlöshet. Jag vändades över klimatuppvärmningen och andra världsomfattande problem, jag ville göra mer för jämlikhet och välmående i min omgivning och jag kände mig samtidigt maktlös. Det räckte liksom inte att jag försökte göra hållbara val i det privata. Men eftersom Villa Christine inte bara är mitt hem utan samtidigt ett ställe öppet för många olika människor och grupper får alla privata val och värderingar också en större kontext. Plötsligt hittar jag en känsla av större gemenskap, betydelsefulla möten med människorsker av bara farten och en tro på att vi tillsammans kan göra gott har slagit rot! Vi kan förstås inte rädda världen genom att köpa ett hus i Raseborg, men

huset har lett till många synergieffekter och nya, betydelsefulla riktningar för oss, säger Victoria Lindqvist.

Hur funkar ett hus i Tenala med ert "tidigare" liv?

– Vi lever fortfarande lite av ett dubbelliv men vi är övertygade om att saker och ting kommer att lösa sig så att vi småningom kan rota oss och bo i Tenala mer eller mindre på heltid.

Vad är aktuellt just nu?

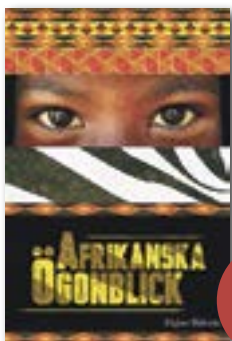
– Jag jobbar för en musikförening med att ordna och leda musikkurser och läger, de kommer från och med början av nästa år att äga rum på Villa Christine. Vidare samarbetar vi med ett lokalt nätverk som jobbar för hälsa och välmående, säger Lindqvist.

Kunde församlingen vara en potentiell samarbetspartner?

– Stället lämpar sig ypperligt för retreatar och sammankomster som samlar personer till frid och stillhet, andlighet eller självreflektion. I den mån vi kan komplettera församlingarnas egna kursgårdar välkomnar vi alla idéer för samarbete med kyrkan.

– Knack, knack. – Vem är det? – Gud. – Vem är det? – Gud. – Vem är det? – Gud. – Hm, det måste vara vinden.

Julens böcker – för små och stora!

24⁹⁰

Majvor Nyholm

Afrikanska ögonblick

Majvor Nyholm arbetade under många år med att rädda synen på människor i Kenya och Södra Sudan tillsammans med sin man, ögonkirurgen Sture Nyholm. Hon berättar initierat om deras arbete under krävande förhållanden, om stridskolonner utanför tältduken och långa gräsor som nattligt sällskap.

Häftad

18⁹⁰

Monica Vikström-Jokela & Johanna Sjöström

Bärtil och tvärtom-dagen

När fåret Bärtil och Isa Gris firar en tvärtom-dag tillsammans är ingenting sig likt på Bärtils äng. Allt är ju precis tvärtom, till och med Rune Bergs dikter!

Inbunden

22⁹⁰

Malin Klingenberg

Alberta Ensten och Uppfinnarkungen

Alberta Ensten och hennes kompis Tor dras plötsligt rakt in i ett halsbrytande äventyr med ett flygande hus, en uppfinnartävling och en av de lömskaste svindlarna i världen. Fartfylld kapitelbok för 9-12-åringar med illustrationer av Ida-Maria Wikström.

Inbunden

19⁹⁰

Patrik Hagman

Om sann gemenskap – att leva i en kapitalistisk hederskultur

Patrik Hagman fortsätter att i den kristna traditionen söka efter levnadssätt som går att förverkliga i dag, tvärt emot de kulturella och politiska makter som hotar vår existens. Boken är en fristående fortsättning på *Om kristet motstånd*.

Häftad

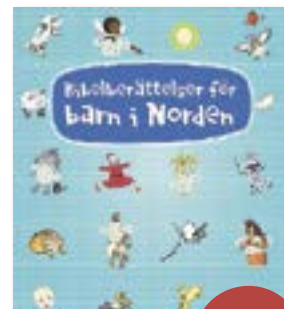
24⁹⁰

Björn Vikström

Mer än ord – trovärdig efterföljelse i en kyrka på väg

Gör tron någon skillnad? En röd tråd i den här boken är att tron ständigt strävar efter att bli mer än ord – en levd tro. Kyrkan präglas av människor som tar emot Guds kärlek och låter den få präga deras liv i hemmet, på jobbet och där församlingen firar gudstjänst tillsammans.

Häftad

28⁵⁰

Bibelberättelser för barn i Norden

Varje generation behöver sin egen Bibel! Femton nordiska författare och femton illustratörer tolkar 68 bibelberättelser, med utgångspunkt i barnets värld.

Inbunden